

DIRVA

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXIX JANUARY - SAUSIO 20, 1994 Nr. 3

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KODĖL LIETUVA PAREIŠKĖ STOSIANTI Į NATO

Dr. Alfonsas Eidintas,
Lietuvos Ambasadorius JAV

Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko 1994 m. sausio 4 d. laiškas NATO Generaliniam Sekretoriui M. Woernerui susilaukė nemažai įvairių pasaulio spaudos komentarų ir politikų atsiliepimų, tame tarpe ir neigiamų, ypač iš Rytų. Aiškinama, kad tai netgi pavojingas Rytų Europos ar Europos saugumui žingsnis, galįs destabilizuoti padėtį ir pan., kad Lietuva negalinti daryti tokių vienpusiškų pareiškimų ir žingsnių. Ką gi reiktų šiuo atveju pasakyti pricketautojams ar baugintojams?

Visų pirma viena iš svarbiausių šio pareiškimo priežasčių buvo ta, kad Lietuvoje giliai susijaudinta dėl nenusakomos ateities vidaus politinio proceso Rusijoje, kuris, plėtodamasis nepalankia linkme, gali tapti jai didelio nestabilumo ir grėsmių šaltiniu. Būdama suinteresuota Rusijos demokratinės santvarkos stiprinimu, Lietuva turi ieškoti paramos ir saugumo garantijų Vakaruose, ypač kai įtakingų Rusijos politinių partijų vadovai skelbia jos nepriklausomybės ir suverenumo atžvilgiu negatyvius pareiškimus.

Kaip laisva nuo svetimos kariuomenės, demokratinė valstybė, einanti į rinkos ekonomiką tautinių mažumų problemos, Lietuva gali pretenduoti tapti bet kurios gynybinės organizacijos nare – šiuo atveju NATO: tai daryti jai leidžia Helsinkio Baigiamasis Aktas, kuriame įtvirtintas principas, kad kiekviena valstybė gali pasirinkti tarptautines saugumo ar kolektyvinės gynybos organizacijas, kurios garantuotų saugumą. Lietuva vysto platų bendradarbiavimą su Vakarų Europos gynybinėmis struktūromis, integruojasi į jos finansines ir ūkines organizacijas, tačiau vien tai nesuteikia jai saugumo garantijų.

Lietuvos pareiškimas stoti į NATO nesukelia ir negali sukelti jokios išorinės grėsmės Rusijos saugumui, nes NATO yra demokratinė Europos valstybių gynybos organizacija, su kuria plečia ryšius ir pati Rusija. Be to Lietuva pa-

kankamai blaiviai ir atsargiai vertino ir vertina integracijos į Europos struktūros eigą, galimybes, nerydama per didelio optimizmo ar egocentrizmo, juolab nelaikydama integracijos į NATO vienadieniu reiškiniu, o kompleksisku planu, plečiant bendradarbiavimą ne tik karinių struktūrų reorganizavime, politiniame bendradarbiavime, bet ir demokratinių procesų valstybės viduje plėtojime. Lietuva, kaip ir Latvija bei Estija, pasisako už visų Baltijos valstybių dalyvavimą NATO. Lietuvos pozicija "partnerystės varden taikos" iniciatyvos atžvilgiu visuomet buvo palanki ir Lietuvos vadovai labai aiškiai prateisdavo šią idėją – iš partnerystės į narystę.

Lietuva, kaip ir Lenkija Rusijos atžvilgiu yra analogiškoje padėtyje, nes neturi bendros sienos su Rusija. Tiesa, abi jos ribojasi su Kaliningrado sritimi (buvusi Rytų Prūsija), bet tai jau kita problema. Lietuvos kritikai, pajuokdami Lietuvos pareiškimą stoti į NATO sako, kad ji neturinti savo karinių pajėgų, betgi savo laiku Vokietija tapo NATO nare taip pat jų neturėdama. Kita vertus, karines pajėgas Lietuva pajėgi sukurti.

Lietuvos pareiškimas dėl stojimo į NATO tuo būdu yra labai logiškas žingsnis, prisimenant tai, kad Lietuva ne tik glaudžiai bendrabauja su Baltijos šalimis, bet ir pasisako už visų Centrinės Europos valstybių bendrą idėją plėtoti bendradarbiavimą su NATO, jų siekimą gauti iš šios organizacijos saugumo garantijas Lenkijai, Vengrijai, Čekijai, Slovakijai ir Baltijos valstybėms. Vyšegrado šalis atskyrus nuo Baltijos valstybių, saugumo garantijų problemos pastatytų Lietuvą į trečiaeilį valstybių tarpą, kurios dar ir dabar Rusijoje vadinamos "artimojo užsienio" terminu, turinčio, deja, toli gražu ne visuomet geografinį, o labiau politinį skambesį, jau ne kartą sukėlusį dėl jo vartojimo Baltijos valstybių gyventojų protestus.

(Nukelta į 8 psl.)

Vaizdas iš Aukštaitijos Tautinio parko. Matosi upelis ties Bitininkystės muziejumi. Dabar upelis dar užšalęs, bet greit bus pavasaris, bus daug džiaugsmo tikriems bitininkams, ir daug rūpesčio sugeltiems mėgėjams.

VALIUTOS STABILUMAS – EKONOMIKOS ATSTATYMO PAGRINDAS

Dr. Antanas Butkus

Neseniai įvykę rinkimai Rusijoje paliudijo kokią didelį politinį nestabilumą gali sukelti grėsmingas ekonomikos smukimas.

Sunki ekonominė situacija buvo ir Vakarų Europoje prieš Antrąją pasaulinę karą. Kas sąlygojo palyginti greitą Vakarų Europos šalių ekonomikos atstatymą po karo? Čia labai verta prisiminti Maršalo planą. Pagal jį, kad kuo greičiau atstatyti visas Vakarų Europos šalis, ir karą laimėjusias, ir pralaimėjusias, reikėjo jas visas apjungti į vieną ekonominę prekybos bloką. Maršalo plano pasisekimo pagrindas – sukūrimas Europos atsiskaitymo sąjungos, kuri garantavo kiekvienos iš vakarų Europos šalių valiutos laisvą konvertavimą toje Europos dalyje. Tas įgalino šalis pritraukti užsienio privatų kapitalą, augti ir vis labiau klestėti, didinant prekybą su kaimyninėmis šalimis.

Šiuo metu nei vienoj iš buvusio sovietinio bloko šalių nėra realių valiutos kon-

vertavimo prielaidų, o tuo pačiu ir jokių ekvivalentinių užsienio investicijų ir prekybos plitimo prielaidų. Negelbsti padėties ir kokia bebūtų teikiama užsienio pagalba. Visa tai atsispindi ekonomikos smukime ir nepaprastai didėjančioje infliacijoje.

Kaip parodė Maršalo planas, pagrindinė sąlyga pritraukti užsienio kapitalui ir prekybos plėtimui – valiutos konvertabilumas. Be stabilios valiutos negali sėkmingai vykti ir privatizacija. Vakaruose privatizacija apsaugota įstatymais, yra institucijos, įteisinančios kontraktų sudarymo ir vykdymo sąlygas, yra garantuota turto apsauga, taip svarbi rinkos ekonomikai.

Viso to pasigendama buvusios Sovietinės imperijos šalyse. Jose, kaip ir kitose Rytų Europos šalyse didžiausias dėmesys turi būti atkreiptas į valiutą – stabilų ir konvertabilų turto šaltinį. Pažymėtina, kad net ir po nepriklausomybės paskelbimo atskirose Sovietų Sąjun-

gos respublikose, jos ilgokai išbuvo rublio zonoje. Valiutos stabilumo klausimą galima būtų išspręsti, remiantis Maršalo planu, sukuriant valiutos institucijas kiekvienoje iš Rytų Europos šalių. Tos institucijos rūpintųsi, kad šalies pinigas turėtų pastovų keitimą kursą tvirtos valiutos rezervo atžvilgiu ir būtų šimtaprocentiniai dengtas auksu. Rezervas gali susidaryti įvairiais keliais įskaitant ir paskolas iš Tarptautinio valiutinio fondo. Valiutos institucijų sistema neturi finansinės galios ir negali būti valiutos skoliniojo.

Ir Lietuvai gyvybiškai svarbus valiutos stabilumo, jos konvertavimo klausimas. Šiuo požiūriu iš trijų Pabaltijo respublikų pirmąja Estija. Ji, turėdama savą tautinę valiutą, vykdo valiutinę reformą, vadovaudamasi J. Hopkins universiteto ekonomikos profesoriaus Steve Hanke patarimais ir siūlymais. Tuo pat remdamasi monetarinę reformą vykdo ir Argentina.

Profesorius Steve Hanke turi siūlymus ir Lietuvai, kuri jau prašo Tarptautinio valiutinio fondo ir Pasaulio banko padėti kopijuoti Estijos monetarinę reformą.

Girdėta iš Vilniaus

• **PAMINĖTAS LAISVĖS GYNĖJŲ ATMINIMAS.** Sausio 13 dieną visa Lietuva paminėjo Laisvės gynėjų dieną. Žuvusiems atminti ir visiems už Lietuvos nepriklausomybę kovojusiems pagerbti buvo skirtas specialus Seimo posėdis. Pranešimą jame padarė Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas, sausio 13-osios atminimo medalius įteikė Prezidentas Algirdas Brazauskas.

Išvakarėse prie Seimo rūmų, Vilniaus televizijos bokšto, radijo ir televizijos pastato uždegti atminimo laužai. Jie degė visą naktį. Vilniaus šv. Jono bažnyčioje buvo gedulingos muzikos koncertas.

Vidurdienį Arkikatedroje Bazilikoje šv. Mišias kancelbravo arkivyskupas Juozas Audrys Bačkis. Pamaldos tuo metu vyko daugelyje Lietuvos bažnyčių.

Iškilmingas ceremonijas, dalyvaujant Respublikos Prezidentui, Seimo ir vyriausybės vadovams, įvyko Vilniaus Antakalnio karių kapinėse, kuriose palaidota daugelis žuvusių 1991 metų sausio 13 dieną Vilniuje ir tų pačių metų rugpjūtį Medininkuose.

Minėjimai vyko visuose Lietuvos miestuose ir daugelyje miestelių.

• **BALTIJOS ŠALIŲ PREZIDENTŲ PAREIŠKIMAS DĖL NATO PLANO.** Lietuvos, Latvijos ir Estijos prezidentai išplatino bendrą pareiškimą, kuriame sakoma, jog, tarpusavyje aptarę NATO pasiūlytą "Partnerystės dėl taikos" planą, jie teigiamai įvertino NATO pasiūlymą dalyvauti šioje programoje. Pareiškime sakoma, jog "Partnerystė dėl taikos" siūlo konkrečias galimybes plėsti bendradarbiavimui tarp NATO ir Baltijos valstybių ir skatinti integravimąsi į aljanso struktūras.

"Kadangi "Partnerystė dėl taikos" gali būti vertinama tik kaip evoliucinis procesas link galimos narystės manome, kad mūsų bendradarbiavimas šioje programoje turėtų būti kiek įmanoma glaudesnis ir labiau integruotas. Mes siekiame taip parengti savo ginkluotąsias pajėgas, kad jos galėtų dirbti kartu su NATO", savo pareiškime sako Baltijos šalių vadovai.

"Estija, Latvija ir Lietuva, kaip ir kitos Centrinės bei Rytų Europos šalys, tikisi, kad šiaurės Atlanto blokas garantuos Europai saugią ateitį ir, be kita ko, pasiūlys mūsų šalims aiškia NATO narystės perspektyvą. Mes suprantame, kad tai bus sunki užduotis mums visiems. Tai užduotis, kurią mes turime įveikti kartu", sakoma pareiškime.

• **NKVD AUKOS UŽKASTOS VILNIAUS CENTRE.** Nacionalinio saugumo tarnyba surinko duomenis, pagal kuriuos, kaip pranešė jos generalinis direktorius Jurgis Jurgelis, galima tvirtinti, kad nuo 1944 rugsėjo iki 1947 gegužės NKVD Vilniuje slapta nužudė daugiau kaip 700 žmonių. Tarp jų buvo ir vyskupas Vincas Borisevičius.

Nužudytieji buvo slapta užkasti Tuskulėnų palivarko teritorijoje Vilniuje (ji yra kitoje Neries pusėje priešais šv. Petro ir Povilo bažnyčią). Taip pat žinoma, kad nuo 1950 metų represinių struktūrų aukos buvo vežamos laidoti Trakų ir Nemenčinės link. Kol kas niekur nebuvo kasinėjama, bet yra daug faktų, kurie netiesiogiai įrodo informacijos teisingumą. J. Jurgelio nuomone, kasinėjimus galėtų atlikti ir tyrimų duomenis patvirtinti specialiai sudaryta komisija.

Tuskulėnų palivarko teritorijoje prieš 15 metų pastatyti kultūros ir sporto rūmai, šalia dar išliko parkas. Statant rūmus, tuometinis saugumas likusios teritorijos neleido kasinėti.

• **LIETUVOS PILIEČIAMS LEISTA LAIKYTI GINKLUS SAVIGYNAI.** Nuo balandžio 1 dienos Lietuvos piliečiai, bet ne jaunesni kaip 25 metų, galės įsigyti ir nešioti ginklų savigynai. Seimo priimtame įstatyme jiems bus leidžiama turėti po vieną nedidesnį kaip 9 mm kalibro pistoletą bei šaudmenis. Įstatyme numatyta sąlyga, jog pistoletas turi būti ne greitašaudis ir ne stiprios šaunamosios galios.

Leidimus įsigyti ginklą išduos Vidaus reikalų ministerija, o jo įsigijimo ir laikymo bei nešiojimo tvarką nustatys Vyriausybė.

Leidimai įsigyti, laikyti ir nešioti ginklų nebus išduodami teistiems už tyčinius nusikaltimus. Negalės turėti ginklo baustieji administracinėmis nuobaudomis už teisės pažeidimus dėl neteisėto narkotinių priemonių įsigijimo ir laikymo, kėsinosi į viešąją tvarką. Įstatymas draudžia įsigyti ginklą ir šaudmenis neveiksniams bei piktnaudžiaujantiems alkoholiu ir narkotikais asmenims, taip pat sergantiesiems psichinėmis ligomis.

• **LOŠIMO NAMŲ LIETUVOJE KOL KAS NEIŠS.** Seimas priėmė nutarimą, draudžiantį laikyti lošimo namus bei organizuoti azartinius lošimus. Tokia galimybė iki šiol buvo užfiksuota Respublikos įmonių įstatyme.

Diskusija dėl lošimo namų bei azartinį žaidimų vyko beveik du mėnesius. Nugalėjo argumentai, daugiausia opozicijos, kad jų įteisėjimas padėtų legalizuoti nusikalstamu būdu įgytus pinigus, skatintų prostituciją, prekybą narkotikais.

Lošimo namų įteisinimo labiausiai siekė Finansų ministerija. Ministras Eduardas Vilkėlis buvo apskaičiavęs, kad vien šiais metais valstybės biudžetas galėjo gauti 3 milijonus litų už licenzijas lošimo namų laikymui (o padidinus rinklia-

Ar Žirinovskiui reikės užsukti naftos čiaupus?

Vladimiras Žirinovskis, Rusijos dumos rinkimuose gruodžio mėn. gavęs daug balsų, tarp daugybės savo pareiškimų yra pagrasinęs nepriklausomoms, kaimyninėms valstybėms "užsukti parduodamos naftos čiaupus". Tuo atveju, tos nepriklausomybę atgavusios šalys, "atsiklaupusios" prašys Rusijos vėl jas priglauti.

Faktai rodo, kad jis nežino ką kalba. Nors Rusijos teritorijoje yra turtingi naftos šaltiniai, tačiau ta nafta vis dar tūno po žeme. Rusijos premjero pavaduotojas Georgijus Khizha, kuriam pavesta rūpintis energijos šaltiniais, gruodžio mėn. nusiskundė, kad iki 1995 metų Rusijai gali tekti importuoti naftą iš užsienio, jei nebus daroma žygių gelbėti naftos pramonę.

Naftos gavyba smunka jau nuo 1986 metų, pareiškė vicepremieras. Pernai (1993 m.) Rusijos naftos buvo gauta apie 340 mil. tonų., o šiais 1994 m. tikimasi gauti apie 60 mil. tonų mažiau. Tokia naftos gavyba priartintų naftos kiekį prie pačios Rusijos sunaudoja-

vas – net iki 12 milijonų), 3 milijonus – už leidimus įeiti į kaziną ir piniginius bingo salonus, per 5 milijonus – pelno mokesčio įmokų, kurias pervestų lošimų veikla užsiimančios įmonės.

Specialiai sudarytos lošimų komisijos, kuriai vadovauja vienas iš Finansų ministro pavaduotojų, sakė, kad jie sieks, jog dar šiemet naujasis įstatymas būtų peržiūrėtas. Priešingu atveju, teigia jie, lošimų biznesis persikels į pogrįdį.

• **DEŠINIOSIOS PARTIJOS PRADEDA NAUJĄ KAMPANIJĄ.** Praėjusią savaitę opozicinių partijų vadovų spaudos konferencijoje dar kartą patvirtinta ketinimą pirmą laiką surengti Seimo rinkimus. Lietuvių tautininkų sąjungos pirmininko Rimanto Smetonos nuomone, jie galėtų įvykti šiemet gruodžio mėnesį. Jis sakė, kad Tautininkų sąjunga pakvietė kitas dešiniąsias partijas prisidėti renkant parašus surengti referendumą dėl pirmalaikių rinkimų. Valdanti LDDP partija vykdo pražūtingą Lietuvai politiką, ir būtina ją pakeisti valdžioje, sakė Tautininkų sąjungos vadovas.

Spaudos konferencija surengta dėl prasidedančių dešiniųjų partijų organizuojamų renginių kurių bendra tema, kaip pasakė Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatoriai) pirmininkas ir Seimo opozicijos lyderis Vytautas Landsbergis, – "Lietuvos resovietizacijos procesas ir jo stabdymo reikmė". Birželį planuojama tarptautinė konferencija kovos prieš resovietizaciją klausimais.

Spaudos konferencijoje kalbėję dešiniųjų partijų lyderiai pateikė nemažai pavyzdžių, liudijančių, apie LDC ir oficialios valdžios pastangas sugrąžinti Lietuvą į sovietinę imperiją, užgniaužti Lietuvoje Konstitucines laisves ir teises. Tai, visų pirma, istorijos nutylėjimas ir net klastojimas, bandymai įteisinti sovietinę žemės nacionalizaciją ir kt.

• **LIETUVIAI KELIAUS Į AMERIKOS ŽEMYNĄ SLIDĖMIS.** Pirmieji pasaulyje žygi iš Azijos į Ameriką per Beringo sąsiaurį slidėmis pasiryžę atlikti du lietuviai – Vladas Vitkauskas ir Julius Gudavičius.

40-metis Vladas Vitkauskas – pirmasis lietuvis, pernai įveikęs aukščiausią pasaulyje Everesto viršūnę, slidinėjęs po užpoliarę. 37 metų Julius Gudavičius gimė Sibire tremtinių šeimoje.

Pradėti žygi per Beringą jiedu ketina apie vasario 12 d. Uolene (Čiukotkoje) ir baigianti jį po dviejų-trijų savaičių Velse (Wales), Aliaskoje (Jungtinėse Amerikos Valstijose). Per vandens plotus slidininkai persikels pripučiamomis valtimis.

• **NEDARBAS LIETUVOJE STABILIZAVOSI.** Sausio 1 dieną Lietuvoje buvo užregistruota 30,460 bedarbių. Tai beveik tiek pat, kiek neturėjo darbo vasarą ir rudenį. Dažniausiai Lietuvoje darbo neturi darbininkų profesijų žmonės: jie sudaro 64,4 procentus bedarbių, tarnautojams tenka 38,2 procentai. Moterys darbo netenka dažniau, jų skaičius nuolat didėja. Tuo pat metu Lietuvos darbo biržose užregistruotos 3564 laisvos darbo vietos. Vidutiniškai į vieną darbo vietą pretendavo 8,5 bedarbių.

(B.B.) ELTA

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

mo kiekio, – apie 260 mil. tonų per metus.

Rusijos naftos pramonės rekordas buvo pasiektas minėtais 1986 metais, kada buvo ištraukta iš žemės 560 mil. tonų.

Rusijos vyriausybės galva Viktoras Černomyrdinas turėtų žinoti apie ką kalba jo pavaduotojas, nes į premjero vietą atėjo iš didžiausios rusų natūralių dujų bendrovės. Premjeras paabrėžė, jog energijos pramonei reikia apie 30 bilijonų

dolerių, kad būtų galima išlaikyti gavybą dabartinėje būklėje, jos nemažinant. Galima būtų pakelti naftos ir jos produktų kainas, tačiau nuo 1992 metų tos kainos buvo jau keliamos 267 kartus. Jei Rusija leistų naftos kainoms kilti iki pasaulio naftos kainų lygio, tas atvestų prie Rusijos pramonės įmonių bankroto, pareiškė premjeras Černomyrdinas.

Žinoma, būtų galima sumažinti energijos švaistymą ir pradėti ją taupyti. Rusija

suvartoja naftos apie 27 mil. statinių kasdien, daug jos išievojama be reikalo. Palyginimui nurodoma, kad tokia pramonės valstybė kaip Vokietija tos naftos suvartoja 5 mil. statinių kasdien.

Pačioje rusų vyriausybėje jau girdisi atsargių pasiūlymų perleisti užsienio bendrovėms kai kurių naftos šaltinių eksploatavimą, tačiau tos užsienio bendrovės nesiveržia investuoti savo pinigų, kada Rusijoje dar nėra tvarkos ir politinio bei finansinio pastovumo.

Dar ieško taikos

Karo veiksmai buvusioje Jugoslavijoje nesiliauja. Įvairūs pasitarimai, derybos tarp buvusių Jugoslavijos tautų vadų ir tarptautinių organizacijų paskirtų tarpininkų: britų lordo Oweno ir švedų diplomato Thorvaldo Stoltenbergo (jis pakeitė pasitraukusį buv. JAV valstybės sekretorių Cyrus Vance), neduoda matomų rezultatų. Didesnės pažangos nelaukiama ir Naujuose metuose.

Kroatiai ir Bosnijos musulmonai skundžiasi, kad visi tie tarptautiniai tarpininkavimai tik įtvirtino serbų 1991 m. ofenzyvos laimėjimus, sustabdė priešpuolius, davė progą serbams išvyti iš savo okupuotų žemių kitų tautybių žmones. Kitaip sakant, Jungtinių Tautų taikos priežiūros kareiviai gina serbų ankstyvesnius laimėjimus. Didžiausias jų – Krajina, serbų atimta iš Kroatijos provincija, kuri sudaro ketvirtadalį Kroatijos žemių.

Vietovėse, kur karo veiksmai aprimo, jau prasiėjo trintis tarp vietinių vadukų, nors jie priklauso tai pačiai tautinei grupei. Bosnijos musulmonai nesutaria, kaip geriau užbaigti aiškiai pralaimėtą karą. Bosnijos serbų kareiviai buvo sukilę prieš savo vadus, tačiau dažnai JAV televizijoje matomas Bosnijos serbų vadas Radovan Karadzik sukilimą numalšino per penkias dienas. Bijoma naujų karo veiksmų naujose vietose, kaip Kosovo provincijoje, kur gyvena 1.7 mil. albanų, amžinų serbų priešų. Ten jau veikia serbų baudžiamieji būriai, kurie persekioja aktyvesnius albanų politinius veikėjus.

Serbijos žmonės kenčia nuo civilinio karo atneštų sunkumų. Miestuose sunku gauti maisto, trūksta gazolino, vaistų. Siaučia nematyta infliacija, pinigų vertė

(Nukelta į 12 psl.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: BALYS GAIDŽIONAS

DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
• Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. •
Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.
Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį
metams \$100.00 pusei metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai
pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos
nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

NEGALIME UŽMIRŠTI SAUSIO 13-TOSIOS

Juozas Žygas

Žmonių ir tautų gyvenime yra tokie įvykiai ir tokios datos, kurių negalime užmiršti. Vienos iš jų yra tragiškos, o kitos didingos. Sausio 13-toji, galbūt tuo yra skirtinga nuo kitų minėtų dienų, kad ji yra tragiška ir kartu didinga. Visas lietuvių tautos atgimimo periodas, buvo labai didingas ir pasaulis juo stebėjosi. Lietuvių tauta pasauliui įrodė, kad ji buvo paversta, bet nenugalėta. Įvairūs pataikūnai, kurie į Maskvą važinėjo ir dėkojo, bet jie tautai neatstovavo. Tačiau Maskva tikėjo, kad lietuviai yra jos globoje laimingi. Todėl atgimimui prasidėjus, pradžioje ji nesusigaudė. Tik demonstracijoms pradėjus dažnėti, laisvės reikalavimai ir Maskvą pasiekė.

Tuomet Gorbačiovas jau pamatė, kad "perestroika" per toli nuėjo. Tad pradėjo grasinančiai kalbėti ir savo melodiją, kuri Vakarus imponavo, apie "laisvą apsisprendimą" pradėjo keisti. Todėl 1990 m. lapkričio mėn. gale pradėjo kalbėti: "Kad bet koks respublikų atsiskyrimas, net ir po įvykdyto referendumo, sukeltų kraujo praliejimą". Vakariečiams nesusigaudant ir Gorbačiovu besizavint, jis pradėjo smurto akciją planuoti. Kurie atydziau stebėjo, tai galėjo kylančią audrą jausti. Plačiai nesireklamuodamas ir gana slapta, gruodžio viduryje, įsakė gynybos ministrui D.T. Jazovui ir KGB viršininkui, įvykius sekti ir jį informuoti. Reikalavo, kad jie išpėtų visus, jog bus griežtai kovojama prieš tuos, kurie tautiniams sąjūdžiams vadovauja ir vienybę ardo.

Iš Vilniaus pradėjo ateiti žinios, apie įtartinus kariuomenės judėjimus ir naujų dalinių atvykimus. Bet Maskva visą tai paneigėdavo. Tuomet pasaulis, Maskvai dar vis daugiau tikėjo.

Lietuviai jausdami įtampą ir girdėdami grasinimus, pradėjo būriais naktimis budėti prie svarbesnių pastatų. Maskva nekalto avinėlio rolę vaidindama, norėjo viską kitų rankomis atlikti. Kam jai pačiai rankas tepti. Be to, komunistiniai padlaižiai – pasidavėliai lietuviai, jai irgi kortas sumaišė. Maskva iš visų pusių liaupsinimus tegirdėdama, pradėjo iš tiesų galvoti, kad ji ir yra masių gelbėtoja ir globėja. Prie to prisidėjo Burokevičius, Jarmalavičius ir į juos panašūs, kurie Maskvą įtikino, kad užteks tik keletos šūvių ir liaudis su džiaugsmu šoks verst "neteisėtą" vyriausybę.

Bet jie padarė dvigubą apsiskaičiavimą: nei vienas iš jų pasitikėjimo neturėjo ir liaudis vyriausybės verstine nešoko. O antra, manydami, kad įvyks "liaudies sukilimas", norėdami tai pasauliui parodyti – įvairiais būdais prikvietė daug užsienio žurnalistų. Ir viskas prieš juos pačius atsisuko. Pasaulis pamatė ne "liaudies sukilimą", bet neapsakomai žiaurų smurtą. Kuomet ant dainuojančių žmonių tankai važiavo. Tie vaizdai tuojuo po pasaulį pasklido, tad Gorbačiovui teko meluoti ir miegojusį vaizduoti.

Pasaulyje kilo pasipiktinimas, o didžiuosiuose Rusijos miestuose prasidėjo už Lietuvą demonstracijos. Prie televizijos bokšto prasidėjo Rusijos Imperijos žlugimas. Tie prieš tankus stovėjusieji ir dainavusieji, visam tautiniam atgimimui "dainuojančios revoliucijos" vardą davė. Tuomet Lietuva beveik visą pasaulį stebino! Kas iš to viso liko, kas dabar su ja atsitiko? Tokį klausimą gana dažnai tenka išgirsti. Taip, kaip toje pasakoje, kur "princesė vėl Pelene pavirto". Tenka dažnai išgirsti ir skaityti: "Jie patys tai atliko!" Taip! Tai

JAUNIMO KONGRESO RUOŠA

VIII-ojo PLJ Kongreso ruošą eina sparčiai. Rugsėjo 11-12 d.d. Bostono mieste įvyko PLJK ruošos komiteto posėdis, kuriame dalyvavo visi pagrindiniai kongreso programos, finansų ir reklamos skyrių organizatoriai: Paulius Mickus, Gailius Draugelis, Rūta Kalvaitytė, Darius Sužiedelis, Rūta Virkutytė ir Sigutė Šnipaitė. Posėdžio tikslas buvo paskutinį kartą pasitarti su Rūta Kalvaityte, kuri nuo rugsėjo 13 d. perėmė Inos Balsytės pareigas kaip programos Lietuvoje koordinatore. Rūtai Kalvaitytei Lietuvoje talkininkauja naujai įsteigtas savanorių komitetas, kuriam priklauso Dana Baltutytė (Australia), Raimonda Bojažinskytė (Lietuva), Jaunius Jakaitis (Lietuva), Monika Girčytė (Lietuva), dalyvavusi VII-ame PLJ Kongrese Pietų Amerikoje), Aurelija Jakaitienė (Lietuva), Dana Migaliova (Lietuva), dalyvavusi VII-ame PLJ Kongrese Pietų Amerikoje), Sakalas Gorodeckis (Lietuva), Daina Bainionytė (Lietuva), Aidan Antanaitis (Australia) ir Audrius Giržadas (Lietuva).

VIII-ojo PLJ Kongreso programa prasidės liepos 12 d. Vilniuje. Liepos 13-15 d.d. vyks jaunimo seminaras Vilniuje. Liepos 16-17 d.d. bus eskursijos po Lietuvą ir stovykla prie Baltijos jūros. Šios programos dalies tikslas yra pabrėžti visų lietuvių bendras šaknis, išreikštas Kongreso šūkyje, duoti progos užsienio lietuvių jaunimui susipažinti su Lietuvos ir Rytų Europos lietuvių jaunimu, ir bendrai rinkti informaciją apie Lietuvą, kuri bus naudinga Studijų dienose.

Liepos 18-22 d.d. VIII-ojo PLJ Kongreso dalyviai keliaus laivu per Baltijos jūrą ir aplankys Rygą, Taliną ir Helsinkį. Ši kelionė ne tik duos progos kongreso dalyviams pailsėti nuo intensyvios programos Lietuvoje, bet taip pat leis jiems geriau susipažinti ir suartėti. O svarbiausia, ši kelionė leis užsienio lietuvių jaunimui patirti, kaip išsilaiko ir

yra gryna teisybė, kad Lietuvos žmonės tai atliko. Tik, kurie žmonės? Tie, kurie dabar yra valdžioje, tai bando tomis plunksnomis pasipuošti. Tačiau turime pasakyti, kad nei vienas dabartinės vyriausybės aukštesnis pareigūnas, nei prieš tankus, nei "Baltijos kelyje" nestovėjo!

kuo gyvena Rytų Europos lietuvių visuomenė.

Liepos 22-31 d.d. dalyviai keliaus per Didžiąją Britaniją, o kraštų atstovai dalyvaus Studijų dienose Londone.

Studijų dienos – tai pagrindinė Kongreso dalis, suteikiant progą atstovams paversti savo veiklos mintis į konkrečius projektus ir taip pat įsigilinti į savo gyvenimą lietuvių kolonijose Vakaruose. Tokiu būdu jie sugebės geriau suprasti ir įvertinti daugybę klausimų kas mes, užsienio lietuvių jaunimas, esame ir kokia mūsų ateitis. Studijų dienų programa palies 5 pagrindinius klausimus:

1. Kokie yra mūsų ryšiai su Lietuva ir kokie jie turėtų būti?

2. Kaip užsienio lietuvių kolonijos gali išsilaikyti? Kokios yra jų stiprybės? Kas riša visas užsienio lietuvių kolonijas visame pasaulyje? Kaip mes per bendradarbiavimą galime viena kitai padėti?

3. Koks yra lietuvių visuomenės vaidmuo jos gyvenamajame krašte?

4. Kaip lietuvių kolonijos gali sustiprinti savo bendruomenes, padėti Lietuvai ir sustiprinti tarpusavio ry-

ŠIMTAS GERŲ ŽODŽIŲ

Šią padėką už atsiųstus vaistus Janinai ir Vincui Dovydaičiams iš Californijos, San Clemente, pradedam panevėžiečio poeto tremtinio Česlovo, Gedimino Cemnolensko eilėraščių:

Tu atsiliepti

Jei gyvas dar po saule
Tu atsiliept, bičiuli,
Juk ten ne mūsų kaulai
Kapuos Igarkos dūli,–

Juk ten ne mūsų kryžiai
Mediniai išvartyti
Juk Užpoliarės naktį
Ne mums pašvaistė švyti.

Susėskime po liepa
Ir tremtį prisiminę
Užtraukime mes dainą
Galbūt jau paskutinę,

Nes vieno kojos silpsta
Širdis šlubuoja kito,
Nes saulė ir ši rytą
Kam nors nebenušvito.

Bet žinome, kad gulsim
Kur mūs seneliai miega,
O ne kniupšti parpulsim
Į tundros gilų sniegą.

Bet žinom, kad ateis čia,
Atminę mus ne sykį
Uždegti liepsną skaisčią
Tie, kur teisybė tiki.

Poetas gimė 1931 m. Jurgaičių kaime Panevėžio apskr. 1951 m. su kitais mokslei-

šius?

5. Koks yra Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos vaidmuo? Koks jis turėtų būti ateityje?

Norint, kad Kongresas būtų sėkmingas, VIII-ojo PLJ Kongreso ruošos komitetas siekia skatinti būsimus atstovus kuo anksčiau ruoštis Kongresui galvojant apie galimus projektus, kad Kongrese būtų galima kuo daugiau išnaudoti jo dalyvių talentus. Programa taip pat stengsis kuo galima daugiau išnaudoti vyresnės kartos atstovų patirtį ir žinias.

Siekiant paraginti Lietuvos vadovybę remti Jaunimo Kongreso idėją ir tikslus, PLJS pirmininkas Paulius Mickus š.m. rugsėjo 27 d. susitiko su Respublikos prezidentu Algirdu Brazausku jo vizito New Yorke metu. Dalyvaudamas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos susitikime su Lietuvos valstybės galva, PLJS pirmininkas pakvietė Prezidentą lankytis Kongrese ir užtikrinti Lietuvos vyriausybės paramą šiam reikšmingam įvykiui. Paulius Mickus kartu kvietė Prezidentą arčiau susipažinti su Kongreso ruošos darbais vykstančiais pačioje Lietuvoje. Tuo tikslu artimiausiu metu Vilniuje su Prezidentu Brazausku susitiks Kongreso Lietuvos programos koordinatore Rūta Kalvaitytė.

viais suimamas. Karinio tribunolo nuosprendis – 25 metai nelaisvės ir 5 metai be pilietinių teisių. Kalėjo Archangelsko, Komijos lageriuose. Paleistas į laisvę 1956 metais. Sugrįžęs dirbo aklųjų vidurinės mokyklos mokytoju. Mirė 1991. 04.05.

Ateina vaistų tie, kuriems pasisekė grįžti gyviems į Tėvynę. Ateina negalios palaužti, ieškodami ir vaistų ir gero žodžio. O kaip džiaugiasi gavę! Nors ir miesto vaistinėse pagal gydytojų receptus jiems vaistai nemokami, bet gauti tremtinių vaistinėlė labdario ir meilės ir dėmesio dozė.

Janina ir Vincas Dovydaičiai atsiuntė Panevėžio tremtiniams ir politiniams kaliniams šimtą bonkučių aspirino po 100 tab. Taigi šimtas šviesių spindulių, šimtas gerų žodžių, šimtas padėkų!

Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga Panevėžio skyriaus

Pirmininkas J. Čeponis
Gydytoja Marija Totorienė
Gydytojas Mečislovas Butkus
Formac. Regina Daniūnienė

TĖVYNĖS SĄJUNGA

(Lietuvos Konservatoriai)

Vytautas Šeštokas

Tėvynės Sąjungos Konservatizmo savaitės renginiai Lietuvoje baigėsi su pirmuoju jos suvažiavimu.

Praeitų metų gegužės mėnesyje įvyko steigiamoji partijos kūrėjų konferencija, o jau šiandien tėvynės Sąjunga (Lietuvos Konservatoriai) viena gausiausių ir aktyviausių Lietuvos šalies politinių jėgų partija, spektre užėmę nuosaukią dešinę poziciją.

Per pusę metų narių skaičius pagausėjo nuo tūkstančio iki dvylikos tūkstančių. Dar tiek pat yra rėmėjų ir pagalbinių. Į ją ketina įsiliesti mažesnės demokratiškos partijos bei judėjimai.

Lietuvos Konservatoriai - tai pat gausiausia Tėvynės Santaros koalicijos dalis. Konservatorių Sąjungos skyriai jau yra įteigti JAV, Kanadoje, Anglijoje.

Gruodžio 10-12 d.d. Vilniuje įvyko šis sąjungos suvažiavimas. Suvažiavimas vyko dvi dienas.

Sąjungos pirmininkas Vytautas Landsbergis prognozavo galimą socialinį sprogingumą, kurį sukels masiškas žmonių nuskurdimas ir kurio kaltininkė yra valdančioji partija.

Suvažiavime buvo svarstomas programos tobulinimas ir 1994-1997 metų veiklos kryptys.

Taip pat plačiau buvo nagrinėjamos kultūros mokslo, švietimo ir kitos sritys.

Paskutinę suvažiavimo dieną buvo priimtos programos, nutarimai ir rezoliucijos. Dalyvavo daug svečių, konservatorių narių iš užsienio.

Prognozuojant Tėvynės Sąjungos programą ir siekius verta pažymėti, kad ši Sąjunga gali išaugti į didžiausią Lietuvoje esančią opozicijos partiją. Juo labiau, kad kreipiama daug

dėmesio į jaunesnę kartą.

Ši partija padedama mažesnių opozicinių grupių ateityje bus pajėgi suorganizuoti ir paveikti vyriausybę atsistatydinti ir reikalauti naujų seimo rinkimų.

Iš viso Lietuvai būtų praverstų pereiti į dviejų didžiųjų partijų valdomosios sistemos. Taip yra didžiosiose valstybėse - Amerikoje ir Anglijoje.

Lietuvai jau yra pribrendęs reikalas turėti stiprių opozicinių partijų ar jų junginių užnugarį, kuris efektingai paveiktų valdančią partiją.

Įvykusio suvažiavimo metu neteko pastebėti spaudoje išsamių pasisakymų apie Lietuvos Sąjūdį.

Sąjūdis buvo spontaniškas tautos išsiveržimas, kuris grąžino Lietuvai prarastą laisvę.

Vėliau Sąjūdžio vadovybės branduolys įsteigė Tėvynės Sąjungą, į kurią įstojo dauguma buvusių Sąjūdžio narių.

Lietuvoje ir išeivijoje atsirado nuomonių, kad Sąjūdis jau atliko savo darbą taip kaip ir VLIKAS ir jam atėjo laikas likyduotis.

Deja, šiandieninį Sąjūdį Lietuvoje dengia kažkokia paslaptingumo skraistė.

Niekas daugiau apie jį nekalba kaip apie politinį vienetą.

Jeigu jis daugiau neegzistuoja kaip politinis vietas, tai Lietuva turėtų jį oficialiai pagerbti ir įrašyti į praeities tautos istoriją.

Kokios priežastys neleidia Lietuvoje oficialiai užbaigti Sąjūdžio likvidaciją, manau, būtų gerai išgirsti motyvus už ir prieš ir užjūrio lietuviams.

Baigiant malonu pažymėti, kad Vilniuje, Lietuvos Tautinės Sąjungos iniciatyva įvyko keletas susitikimų su Tėvynės Sąjungos, Kriš-

čionių demokratų ir Centro partijų vadais.

Šių įvykių akivaizdoje yra džiugus reiškiny, kad tikrieji Lietuvos patrijotai randa bendrą kalbą dirbti kartu Lietuvos gerovei.

Ateis diena, kad jie iš savo tarpo galutinai atsikratys komunistų palikuonių ir dirbs tikrosios demokratijos Lietuvoje įgyvendinimo labui.

SAJŪDIS LIKO, O DARBAI KEIČIASI

Dauguma sąjūdininkų balsavo už visuomeninę organizaciją

Per kelis mėnesius Lietuvos sąjūdininkai turėjo atsakyti į keturis klausimus: ar Sąjūdis turi būti visuomeninė organizacija, ar nutraukti savo veiklą, ar tapti politine organizacija, ar likti toks, koks buvo - visuomeninė politinė organizacija. Pagal Lietuvos Sąjūdžio seimo tarybos gruodžio 15 d. protokolą, iš viso Lietuvoje yra trylika tūkstančių Sąjūdžio dalyvių, turinčių nario pažymėjimus. Konferencijose dalyvavo 3572 delegatai. Už visuomeninės organizacijos modelį balsavo 2729 rajonų ir miestų konferencijų delegatai. 304 nuomone, Sąjūdis turi nutraukti savo veiklą, 18 balsavo, kad jis taptų politine organizacija, ir 344 - už tai, kad liktų toks, koks buvo.

Šeštadienį Vilniaus profsąjungų rūmuose IV Sąjūdžio suvažiavimas galutinai nulėmė jo ateitį. Olimpiniame ramybe ir darbingumu suvažiavimas priminė prieš savaitę vykusį Konservatorių forumą, nors diskusijose dėl ateities buvo įvairių nuomonių. Mandatų komisija konstatavo, kad iš 635 delegatų suvažiavime dalyvavo 540, t.y. apie 85 procentai. Atvyko 187 svečiai.

Įžanginę kalbą pasakė Sąjūdžio garbės pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis. Jis kalbėjo: susirinkome

Šio susitikimo tikslas yra bendra dešiniųjų jėgų konsolidacija ateinantiems rinkimams.

Red. Pastaba. Apie Lietuvos Sąjūdžio reikalus daugiau žinių davė "Lietuvos Aido" bendradarbis Gintaras Mikšius. Jo straipsnį - **Sąjūdis liks, o darbai keičiasi**, - čia ir spausdiname.

ketvirtą kartą apmąstyti Sąjūdžio atliktų darbų - atkovota laisvė, pakloti demokratijos pamatai. Tačiau ne visi buvo pasirengę staigioms permainoms. V. Landsbergis apžvelgė dabartinę Lietuvos vidaus ir užsienio politiką: "Esame didžiųjų jėgų sąveikos sistemoje. Ta sąveika - Rusija - Vakarai - nieko gero Lietuvai nežada.

Rusija žirinovskėja, Vakarai ruošiasi ją finansiškai remti. Vakarai leido palaužti nepriklausomybės siekiantį Kaukazą, toleruoja Rusijos grasinimus Baltijos šalims. Dabartinė Lietuvos užsienio politika nereali tos tikrovės atžvilgiu".

Sąjūdžio seimo tarybos ir struktūrų veiklą suvažiavime apžvelgė A. Katkus. Išpūdingą pranešimą apie padėtį Lietuvoje perskaitė prof. Vytautas Kubilius (visa kalba bus išspausdinta "Veide").

Apie žemdirbių sąjūdį ir kaimo reikalus kalbėjo V. Lapė. Kaimas atsidadė politinių vėjų sūkuryje. Padėjo LDDP ateiti į valdžią, padės jai ir išeiti. Padėtis kaime katastrofiška. Ūkininkai pagamina daug produktų, miestiečiai neišstangia jų pirkti, perdirbimo įmonės dirba tik trečdaliu pajėgumų ir lupa paskutinį kailį nuo kaimo ir miesto žmonių. Vyriausybė neieško rinkų užsienyje, nestato mažų įmonių, nekuria kooperacijos. Kaime žmonės arti bado ribos. Vaikai alpsta nuo avitaminozių, ne vienas metė mokyklą, derlius supūdytas. Žmonių entuziazmas, noras atgauti žemę virto pykčiu. Ūkininkų genocidas tęsiasi. V. Lapė akcentavo: "Skaitydami žemdirbių laiškus, girdime baimę ir pagalbos šauksmą". Kaime pavojingą ribą pasiekė girtavimas, tuštėja bažnyčios, žmonės neskaito laikraščių.

Nors diskusijose beveik pusė kalbėtojų įvairiais argumentais grindė siūlymą palikti Sąjūdį tokį, koks bu-

vo, suvažiavimas didžiule balsų dauguma nutarė, kad nuo šiol Sąjūdis bus visuomeninis judėjimas: už tai balsavo 468 delegatai, 32 - už Sąjūdžio panaikinimą. Niekas nebalsavo už tai, kad Sąjūdis virstų politine organizacija, ir tik 30 - už Sąjūdį kaip visuomeninį politinį judėjimą.

Po balsavimo K. Uoka perskaitė aštuonių sąjūdininkų pareiškimą. Jie nepritaria Sąjūdžio statuso pakeitimui; bene pagrindinis argumentas buvo tai, kad daugumoje rajonų ir miestų Sąjūdžio tarybų, taip pat seimo taryboje, pažeidžiant įstatus, vyraavo vienos partijos - Tėvynės Sąjungos - dauguma.

Šis pareiškimas audros suvažiavime nesukėlė. Darbas tęsėsi. Patvirtinti nauji Sąjūdžio įstatai ir programa, išrinkta taryba ir naujas pirmininkas - istorikas R. Bartaša. Priimta Sąjūdžio deklaracija, rezoliucijos "Dėl Lietuvos santykių su Rusija". "Dėl Genocido tyrimo centro vadovo kandidatūros", "Dėl padėties kaime"; pareiškimai "Dėl opozicijos atstovų persekiojimo", "Dėl ketinimo nuginkluoti Savanoriškąją krašto apsaugos tarnybą".

Paskutiniame pareiškime "Dėl Sąjūdžio vardo" teigiama, kad susikūrus Lietuvos Sąjūdžiui kaip nacionaliniam išsivaduojamajam judėjimui ir jam tapus įtakingiausia politine jėga, prasiėjo įvairūs bandymai diskredituoti Sąjūdžio vardą ar jį pasisavinti. Suvažiavimas pareiškė, kad "Sąjūdžio, kaip Lietuvos nepriklausomybės ir valstybingumo atkūrimo judėjimo, vardo neturi teisės pasisavinti jokia atskira partija ar organizacija ir šiuo vardu naudotis savo interesams".

Gintaras Mikšius
"Lietuvos Aidas"

1993 m. gruodžio 21 d.

"SVEIKATA"

Tai vienintelis sveikatos mokymo žurnalas Lietuvoje. Jame rašo žymiausi Lietuvos medikai. Pagrindinė tematika: kaip apsisaugoti nuo ligų, kaip elgtis susirgus, kaip gydytis prieš kreipiantis į gydytoją. Spausdinami ir pasaulio lietuvių - gydytojų straipsniai.

Žurnalo kaina užsienyje - 30 dol. metams, 15 dol. pusmečiui. Užsisakykite "SVEIKATOS" žurnalą! Jame ne tik rasite naudingų žinių. Žurnalas bus Jūsų svečias iš Lietuvos.

312 - 778 - 7500

Rolandas Bartašašius

5620 S. Claremont Ave.

Chicago, IL 60636

Publika Lietuvos kariuomenės atkūrimo 75-rių metų sukakties minėjime - Žuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbime, Bostono ramovėnų surengtame 1993 m. lapkričio 21 d. J. Rentello nuotr.

Nepriklausomybės Akto Signataras Petras Klimas:

"LIETUVOS DIPLOMATINĖJE TARNYBOJE" – I

Antanas Dundzila

Tai Lietuvoje "Minties" leidyklos 1991 m. išleista, įdomi, lengvai skaitoma, 186 psl. atsiminimų knyga. Pasidžiaukime ja šiuo kartu DIRVOJE. Šią knygą kur nors gavę, irgi džiauksitės.

Atsiminimai yra autobiografinio pobūdžio. Pirmą jų varijantą Petras Klimas parašė 1944-45 metais, dar prieš tremtį Sibire. 1960 - 1962 m. bėgyje autorius parašė antrąjį savo atsiminimų varijantą, kuris atsirado Vakaruose ir 1979 m. išėvijoje buvo atspausdintas. Vienaip ar kitaip, P. Klimo čia komentuojamų atsiminimų autentiškumą neabejojama.

Atsiminimai skirstytini į 5 laikotarpius: (1) veikla Lietuvos Taryboje ir darbas "Lietuvos aid'o" redakcijoje, (2) darbas A. Voldemaro vadovaujamų tarptautinių derybų sukuriuose; (3) Lietuvos pasiuntinys ir įgaliojtas ministras Italijoje, 1923-25, (4) tos pat pareigos Prancūzijoje, 1925-40, (5) pagaliau Pasaulinio karo audroje ir Geštapo kalėjime. Lygiagrečiai šalia čia išvardintų pareigų, atsiminimuose išryškėja dar viena P. Klimo asmenybės pusė – tai istorikas, istorinės medžiagos apie Lietuvą rinkėjas ir tyrinėtojas.

Knyga parašyta tikrai "atsiminimiškai" – mažai datų, jokių dokumentų rodyklės, beveik be citatų. Nežiūrint to, tai gražiai, logiškai, chronologiškai iš atminties dėstomų ispūdžių bei įvykių rinkinys. Toks knygos pobūdis yra suprantamas ir pateisinamas, nes sovietai Lietuvos Pasiuntinybės ir P. Klimo asmeniškų archyvus Paryžiuje 1940 m. fiziškai išplėšė ir sunaikino. Šiuos atsiminimus P. Klimas rašė grynai iš atminties.

P. Klimas rašo aiškiai, vaizdžiai – bet jau, Dievulėli, naudoja begales svetimybų, dažnai tiesiog barbarizmų. Naudoja ir daugybę svetimų kalbų žodžių bei išsireiškimų – prancūziškų, lotyniškų, rusiškų, angliškų bei vokiškų. Tuos išsireiškimus, spėju, knygos redaktoriai išvertė į lietuvių kalbą – ačiū jiems, nes ne visi mokame bent penketą svetimų kalbų. Pradėjus gilintis į P. Klimo asmenybę, tie svetimų kalbų išsireiškimai nestebina. Tačiau stebina barbarizmų dilgėlės. Su savo barbarizmu gausa P. Klimas man primena savo ko-

legos Kazio Škirpos raštus. Įsiskaičius į šiuos P. Klimo atsiminimus, negalima savęs neklausti, argi autorius taip kalbėdavo ir savo šeimos ratelyje, argi tokia pasibaisėtina kalba ruošdavo oficialius pranešimus Lietuvos užsienio reikalų ministerijai?

Nežiūrint to, savo atsiminimuose P. Klimas yra įdomus, vaizdingas pasakotojas. Jo aprašomi svetimi kraštai, įvykiai ar ten sutiktos asmenybės skaitosi kaip kokie populiarūs geografinės reportażai. Dažnas kokios nors minties punktelis yra užbaigiamas šmaikščiai suredaguota išvada, lyg europietiško futbolo rungtynėse įkirstu įvarčiu. Pavyzdžiui, filosofuodamas apie Lenina, P. Klimas rašo: "Leninas nebuvo originalus... Jis nukopijavo žydų Dievą. Tik (nuogų Adomo ir Ievos – A.D.) Leninas iš rojus nevaro, bet čia pat likviduoja" (psl. 152). Arba Lenkija, vienu metu buvusi Hitlerio sąjungininkė ir už tai gavusi "...kaip medžioklės šunys, laimikio dalį..." (psl. 155) Čekoslovakijos gabalėlį, Tešyną. "Flamandai su valonais čia mylisi maždaug taip, kaip lietuviai su lenkais" (psl. 114). "Prancūzija – Lenkijos akušerė" (psl. 155), nes tarp karų pirmoji visados protegavo antrąją.

Bendrai imant, P. Klimas yra kritiškas ir naciams ir bolševikams. Matant šių laikų Lietuvos politikus – apologetus bei į svetimųjų interesus linkusius pataikūnus, šią P. Klimo knygą skaityti yra dvasinis atsigalvinimas ir intelektualinė atrama.

P. Klimas taip pat yra įžvalgas bei įdomus ir savo Lietuvos valstybei eitų pareigų perspektyvoje. Pvz., jis galvojo, kad Hymanso projekte buvo apčiuopiamų galimybių Lietuvai (psl.

Petras Klimas

94). Apgailėstavo, kad Lietuva neįsteigė pasiuntinybių Portugalijoje ir Ispanijoje, nes karo ar pokario metais, tuose į pasaulinį karą neįveltuose kraštuose, Lietuvos atstovavimas gal būtų galėjęs egzistuoti, kaip egzistavo Londone ar Washingtone. Deja, autorius tik trumpomis pastabomis prabėga pro sovietų išmetimą iš Tautų Sąjungos, gi tai įdomi, pamokanti istorijėlė: po Suomijos užpuolimo "...rusai ... buvo iš jos (Tautų Sąjungos – A. D.) išvaryti. Savo banditizmo jie net nemokėjo pateisinti... jų melas nieko neįstengė apdumti" (psl. 126).

Bene pats įdomiausias, Lietuvai reikšmingas ir originalus, anksčiau negirdėtas ir II-jo Pasaulinio karo reikšmei galėjęs turėti argumentas yra šis: kai, 1939 m. rudenį, Vokietijai baigiant sužlugdyti Lenkiją, sovietai savo ginkluotomis pajėgomis įsiveržė į lenkų

teritoriją iš rytų, lenkai ši puolimą laikė "casus belli" – tolygiu pagrindu karui.

Deja, nei Lenkija, nei prancūzai su britais, lenkus užpuolusiai Sovietų Sąjungai karo nepaskelbė (psl. 157). O juk Vokietija, prieš kelias savaites užpuolusi Lenkiją, tuoj pat gavo ginklu atsakymą karo paskelbimą iš Anglijos ir Prancūzijos...

Tik pagalvokime, koks būtų galėjęs būti karą vedančių valstybių susigrupavimas ir kokia pokarinė tvarka, jei Stalinas jau 1939 m. būtų buvęs įrikiuotu į Hitlerio santarvininkus, kokiu jis iš tikrųjų ir buvo! Šią P. Klimo pastabą įsidėmėkime ir kalbose su sveitimaučiais naudokime. Ji yra svarbi Lietuvos interesams ir jos okupacijos istorijai. (1993-XII-28)

(Pabaiga sekančiame numeryje)

PREMIJA KUN. K. TRIMAKO KNYGAI

1993 m. religinio konkurso komisija nusprendė kun. dr. Kęstučio Trimako knygai "Jėzaus gyvenimo iliustracijos, pagal M. Valtortos "Žmogaus-Dievo poemą" skirti prel. J. Prunskio dovanojamą 3000 dolerių premiją. Komisija pažymėjo: "Nėra abejonės, kad šis veiklas padės ugdyti krikščioniškus idealus ne tik Lietuvoje, bet ir išeivijoje".

Knygos pradžioje autorius, remdamasis įvairių sričių specialistais, vertina M. Valtortos veikalą "Žmogaus-Dievo poemą". Iliustruodamas vaizdingais epizodais iš to veikalo, K. Trimakas ryškina dieviškai kilnią Jėzaus asmenybę. Jo audringą gyvenimą bei artimus santykius su savo nuostabia Motina, su išdaviku Judu Iskarijotu ir su kitais. Palaipsniui įtikinančiais pavyzdžiais Kristus parodomas kaip žmogum tapęs Dievo galeistingumas; palaipsniui prieinama prie įžvalgaus atsakymo, ar santykis tarp Jėzaus ir Judo buvo draugystė ar konfrontacija; palaipsniui vaizdais atveriamas didinga, žmonėms pasiaukojanti meilė tarp Sūnaus Jėzaus ir Motinos Marijos.

Šios knygos pagrindas yra kun. dr. K. Trimako 1989-1991 m. Lietuvoje

skaitytos paskaitos. Tų paskaitų medžiaga yra perredaguota, suderinta ir gausiai papildyta. Apie knygą "Draugo" dienraštyje 1993. 09.02 taip teigiama: "Turinys gilus, išmąstytas, bet kiekvienam skaitančiam prieinamas. Tai tikras dvasinis lobynas".

Pirmoji knygos laida buvo atspausdinta Chicagoje 1993 m. gale "Draugo" spaustuvėje autoriaus lėšomis, paremiant aukotojams iš JAV-ių. Pasiūsta į Lietuvą, ji dalinama dovanai. Knyga bus perspausdinta Lietuvoje, išlaidas padengiant prel. J. Prunskio skirta 3000 dol. premija, papildant autoriaus, aukotojų bei "Židinio" leidėjų finansine parama. Ši antroji laida Lietuvoje irgi bus dalinama dovanai.

Išėivijoje knygą platina "Židinio" leidėjai:

R.S. Kunstmanai,
8000 Tapper Place,
Dyer, IN 46311. USA.
Kaina – 7 dol. (paštu – 8.50 dol.).

BRONYS RAILA "KITOKIOS LIETUVOS ILGESYS"

"Vagos" leidinys Vilniuje, 444 psl., kaina sutartinė. Tai žurnalisto Bronio Railos raštų antrasis tomas – įvairių straipsnių (esė) rinkinys lietuvių politikos, kultūros ir rezistencijos temomis. Įvairiais laikotarpiais svarstomos problemos: kad būtų tikroji kova dėl laisvės, rezistencijos prasmė, laimėjimai ir jos tragika (Jono Deksnio narsybės ir išdavystė), politikos ir kultūros pradų rungtynės, Romualdo Spalio rezistenciniai romanai, gen. S. Raštikio atsiminimų kritika ir daug kitokių temų, ilginantis kitokios Lietuvos, negu ji buvo ir tapo...

VERTINGI ALBUMAI

Gera proga įsigyti meniško grožio albumą "Einu per Lietuvą". Tai jau trečioji lietuvių fotomenininko Juozo Polio kelionė per Tėvų žemę.

Anksčiau išleisti albumai – "Gimtoji žemė Lietuva", "Atgimstanti Lietuva".

Naujame albume jau Lietuva pabudus, gražiausios ir brangiausios jos kraštovaizdžio vietos, svarbūs įvykiai, šventės. Albume rasime ir lietuviškąją Ameriką: lietuvių bažnyčias, paminklus. Nepaprastai jautrus ir šiltas albumo tekstas, kurį parašė šviesios atminties prof. Česlovas Kudaba.

Kiekvieno albumo kaina po 18 dol. Užsakant paštu reikia pridėti po \$3.00 persiuntimo išlaidomis.

Waterview Properties
of the Palm Beaches, Inc.

MLS

Ray Staškūnas

LICENSED REAL ESTATE BROKER

11501 Ellison Wilson Road
North Palm Beach, FL 33408
SE Corner of PGA Bridge

407-622-5000
407-626-6562 res.
407-622-5966 fax

FOR YOUR FLORIDA REAL ESTATE NEEDS!!!

CALL 1(800) 369-7355

LIETUVOS SPAUDA

Edvardas Šulaitis

Jau esu trumpai rašęs apie Lietuvos spaudą (DIRVA 1993 m. Nr. 33), kiek plačiau sustojant ties didžiausiu Lietuvos dienraščiu "Lietuvos rytas". Galvojau, kad skaitytojai daugiau ar mažiau yra susipažinę su ja, tad ir nesigilinaiu plačiau į šią sritį, t.y. daugiau apie tai "DIRVOJE" nėrašiau.

Tačiau paskaitęs "DIRVOS" artimo bendradarbio Antano Dundzilos kelionių iš Lietuvos penktąją dalį, kur jis, šalia kitų dalykų, užsiminė ir spaudą (DIRVA, NR. 36), patyriau, kad ir spaudos darbuotojai trumpam nuvykę į Lietuvą, negali susidaryti vaizdo apie Lietuvoje išeinančią spaudą. Todėl čia dar ir šią temą pratęsiu.

Aš Lietuvos spauda susidomėjau jau daugiau negu prieš 20 metų. Ją iš ten anksčiau nebuvo lengva gauti. Užsienin noriai siųsdavo tik "Gimtąjį kraštą", o kitus laikraščius bei žurnalus reikėdavo prenumeruoti per kelias Amerikoje (o taip pat ir kituose kraštuose) veikusias bendroves. Ir tai tik dalis Lietuvoje išeinančios spaudos buvo čia prieinama – tik ta, kuri pakliūdavo į Maskvos bendrovės sąrašus (o tie sąrašai nebuvo platus). Kitą spaudą (irgi ribojamą) buvo galima gauti privačiai pavieniais numeriais iš Lietuvos asmeniškais kontaktais). O gana daug buvo tokios, kurią net siųsti buvo uždrausta į užsienį (paštas jos nepriimdavo, o kas siųsdavo nuslepiant, iš siuntinių išimdamas). Tai visokia rajoninė ir taip vadinama "nerespublikinė" spauda). Tada, žinoma, ir tokios spaudos daug nebūdavo.

Tačiau Lietuvai atgavus nepriklausomybę, tų leidinių priviso kaip grybų po lietaus. Laikraščių bei žurnalų leidimu bandė užsiimti visi, kurie tik turėjo tokį norą ir kurie apie leidybą bent šiek tiek išmanė (nors ir tokio kriterijaus nereikėjo). Tad dabartinė Lietuvos spauda yra labai gausi. Jeigu sovietiniais laikais ją buvo galima skaičiuoti dešimtimis (kiek gausiau buvo rajoninių laikraščių, kurių užsienin jokių būdu neišleisdavo), tai jų dabar jau skaičiuojama šimtais.

Šiuo metu aš irgi labai domiuosi Lietuvos spauda ir ją visą (bent po vieną egzempliorių) stengiuosiu gauti. Tokį pat užsimojimą turi ir kitas chicagietis – Jonas Dainauskas. Tad mes abu iki šios dienos (spalio 1 d.) esame užregistravę jau 601 lietuvišką periodinį leidinį. Nežiūrint to, kad kai kurie iš šių leidinių jau baigė egzistenciją (nors didelė dalis dar tebecina), dar vis kas savaitę atsiranda po vieną ar kelis naujus leidinius, dažnai mažesnės apimties ar retesnio dažnumo spausdinius.

Savo straipsnyje A. Dundzila rašo, kad "akį duria rusiški laikraščiai, kurie, manau, yra leidžiami Lietuvoje". Iš tikrųjų, daugumą tų laikraščių išleina Lietuvoje. Tai didžiųjų Lietuvos dienraščių rusiškos laidos (vertimai). Nuo lietuviškų dienraščių nepriklausomai išleina "Echo Litvy", kuris turi savo atskirą redakciją negu "Lietuvos aidas", nors V. Landsbergio laikais jis irgi buvo remiamas valdžios. Šalia dienraščių rusų kalba (o taip pat ir lenkų) išleina ir kai kurių rajoninių laikraščių vertimai iš lietuvių kalbos. Vilniuje išleina ir vienas lenkų kalba dienraštis – "Kurier Wilenski", kurio kai kurie rašiniai yra stipriai prolenkiški, ko negalima pasakyti apie rusų kalba leidinius (šiomet neteko matyti Lietuvoje leidžiamos prorusiškos spaudos).

A. Dundzila tame straipsnyje rašo, kad dienraščiai pasirodo kiekvieną darbo dieną. Deja, nevisai taip. Jie nepasirodo pirmadieniais, nežiūrint, kad ši yra darbo diena. Pirmadienio vakare išleina tik vakarinis dienraštis "Vakarinės naujienos", kuris Vilniuje labai populiarus. Kadangi pirmadieniais dienraščių nepasirodo (išskyrus tą vakarinį), tai "Vilniaus laikraščio" leidėjai (šis leidinys irgi kurį laiką ėjo kaip dienraštis) sumanė išleisti savaitraštį ir jį pavadino "Pirmadieniu".

Beje, iš aukščiau minimo straipsnio buvo galima susidaryti vaizdą, kad ir "Amžius" yra dienraštis arba "beveik dienraštis", kaip kad rašo A. Dundzila. Tikrumoje tai yra savaitraštis, gana plačios apimties leidinys, tiesa, pradžioje ėjęs kaip dienraštis, bet jau ilgas

laikas šio dažnumo atsiskę.

Šioje vietoje norėtusi kiek plačiau supažindinti su dienraščiu "Kauno diena" (anksčiau buvusia "Kauno tiesa"), kuris nežiūrint, kad išleina provincijoje (jeigu Kauną galima provincija laikyti). Kiekvienu atveju jis nėra "respublikinis" laikraštis nors vienu metu turėjo 100 tūkst. siekiantį tiražą. Dabartinis jo tiražas, kaip ir visų Lietuvos laikraščių nukritęs, bet jis dar siekia 55.700.

Šiaip šis dienraštis daro gana gerą įspūdį ir yra puikus informacinis leidinys, nepataikaujantis jokiai partijai ar populiariai nuomonei. Nebereikalo jis vadintis "nepriklausomu miesto laikraščiu". Jis taip pat plačiai rašo ir apie išeivijos lietuvių, ypatingai tuos, kurie atvyksta aplankyti Kauno.

Idomu, kad šio laikraščio vyr. redaktore yra moteris (Teklė Mačiulienė), o taip pat ir pavaduotoja irgi moteris (Rūta Kanopkaitė). Redaktorių kolegijoje iš keturių žmonių tik vienas yra vyras (Stasys Jokubaitis).

Kalbant apie moteris, reikia pasakyti, kad šio laikraščio nuolatinių korespondentų daugiau negu pusė yra moterys. Čia norisi pridėti, kad ir daugelio kitų leidinių (retesnio dažnumo bei apimties) redaktoriais yra moterys.

Tie, kurie domisi gera informacija, o ypatingai tokie, kurie nori pažinti tikrą Kauno gyvenimą, turėtų plačiau susidomėti "Kauno diena". Žinoma, čia aš rašau grynai iš žurnalistinės pusės, o labiau politiškai orientuoti žmonės gal pasisakytų už kuklesnį ir mažesnio tiražo "Kauno laiką".

Silvija Savickaitė, studijuojanti Clevelande socialinius mokslus, padarė pranešimą apie vaikų globą Lietuvoje. Rengė Ateities klubas. Nuotraukoje Ateities klubo pirmininkas R. Bridžius, o klausytojų tarpe Č. Šatkus. V. Bacevičiaus nuotr.

NEPAŽISTAMŲ VAIDUOKLIŲ ŽAIDIMAI

Paulius Subačius

Jei žmogus yra priglaudęs savyje bet kokią baimę, ji persunkia visą jo galvą, sugriaua asmenybę, paverčia žmogų vaiduokliu namu. **LLOYD DOUGLAS**

Ten, kur baigiasi begalinės pakelės lygumos, kur kelias pradingsta debesuotam horizonte į banguojančių jAVų lauką, taikiai leidžiasi vėlyvo birželio saulė. Sustoju poilsio, kavos ir kuro pakelės degalinėje. Kaip užtvanką pramušęs pavasario upelis, džiaugsmingai pasrūva kraujas, atgaivindamas, po kelyje praleistos dienos, aptirpusias kojas. Šiek tiek svaigsta galva ir, apamai, visas kūnas jaučiasi lyg svetimas – rodos galiu save patį apžiūrėti iš išorės. Iš viršaus – vėjo suveltis plaukai, iš priekio neskustas veidas su jau akivaizdžiai prasimušančio nuovargio maišeliais paakiuose. Tas

pats iš kairės ir dešinės. Ir iš užpakalio... Bet ne, iš užpakalio negaliu matyti nieko. Atsidūstu su palengvėjimu: ko gero dar vis tebesu pilno proto bei vientisas asmuo. Tie įvaizdžiai iš visų pusių, tai tik nuvargusios ir tikrovėje pasimetusios vaizduotės sužadinti žaidimai mano atmintyje. Iš užpakalio, mat, niekad nesu savęs kaip reikiant matęs, todėl ir vaizdą atitinkamą sukurti nusilpusiai vaizduotei nėra lengva.

Keisčiausios mintys pradeda lipti galvon, kai atsirandį neįprastose aplinkybėse. Aš jau ilgą laiką važiuoju sau vienas be jokio nereikalingo sustojimo, palikdamas už nugaros vieną kilometrą po kito. Kaip pieštukas brėžiantis tiesią liniją popieriaus lape – nuo pradžios iki galo ir po to dar pora kartų atgal, kad ryškesnė išeitų. Bet gerai apie tai pagalvojus, pats pieštukas vaidmens tai jokio ir neturi. Esmė – tai linija, o ją nubrėžti gali šimtai įvairiausių pieštukų ir kitokių rašiklių. O galų gale net ir linija nesvarbi. Svarbu tikslas. Svarbu tai, kuriems tikslams tą liniją, tuo pieštuku kas nors brėžia. Kaip ten bebūtų, dabar aš jaučiausi kaip tas pieštukas – valdomas kažkieno nematomos rankos, nežinantis, kam tą kilometrų ilgio liniją brėžiu, nežinantis, kur ji veda, kur prasideda ar kur baigiasi, ar kodėl visa tai. Formalus mano tikslas yra pasiekti N miestą ir ten sutikti kažkokių žmonių, kuriems turiu kažką perduoti. Tada jie man pasakys, kur ir ką toliau daryt. Aiškus, kaip stiklas planas. Jokių klausimų.

Prisipylęs benzino įeinu į įstaigos pastatą. Šią valandą, šiame kelyje, šitos dykynės viduryje jis visiškai tuščias. Nė sielos visame didžiuliame pastato kambaryje. Nėra net prižiūrėtojo už prekystalio.

Aš niekur neskubu – aš tik vairuoju mašiną iš vieno taško į kitą. O ir nuvažiavęs, tikriausiai tik apsisuksiu ir atgal. Galiu apsidairyt aplinkui, palaukti ir pailsėti.

Įeinant, subarškėjo ant durų kabantis varpelis, kuris turi pranešti darbuotojams, jog atėjo naujas pirkėjas. Jo skardus garsas nemaloniai erzino ausį, bet pasėkoje aš net negalvoju, turėčiau šauktis sąvininko. Priedo, įėjus iš vasaros karščio, dirbtinai atšaldytas pastato oras labai tingiai atgaivina. Noriu čia šiek tiek užsibūti. Pastato tylą ir vėsa, net ir šviesa sukuria tokią taikią aplinką, kad pastaroji be abejonės raminančiai nuteikia žmogų, įėjusį iš kelio maišaties

ir triukšmo. Viskas čia atrodo lyg užburtoje miegančios gražuolės pilyje: šaltai besišypsantys gaivinantieji gėrimai šaldytuve, darniai išrikiuoti saldumynai bei kiti užkandžiai trijose lentynų eilėse, lygiai ir be garso švytuojantis malūnas ant lubų. Viskas užmigę taikiai ir šaltu pasakos miegu. Net ant sienos tiksintis laikrodis neturi sekundžių rodyklės ir todėl nenuorama laikas, sučiuptas jo rankose, slenka visiškai nepastebimai, liūliuodamas keliautojo sielą.

Praslenka kelios minutės. O gal tik kelios sekundės – tyloje ir šaltyje laiko eiga pasikeičia. Aš pradėdau nerimauti. Baugu šioje žiemoje vasarą, o be to kaip ne kaip, bet aš vis vien kada nors turiu važiuoti toliau. Įeidamas tikėjau, kad poilsis neprimins man kelio vienuotės, bet dabar matau, kad čia darosi dar niūriau. Atsikosėju į kumštį, tikėdamasis, kad kas nors išgirs, bet garsas labai greitai susi-

APIE PASIRENGIMĄ VIENPARTINIAM, DIKTARŪRINIAM VALDYMUI

Penkių opozicinių partijų pareiškime sakoma, kad išgalint partiniam ir grupiniam siekiui LDDP atsisakė ankstesnio Seime pasiekto susitarimo ir atėmė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių organizacijoms teisę dalyvauti sprendžiant apie Genocido ir rezistencijos tyrimų centro nuostatus bei vadovo kandidatūrą.

Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) partijos pirmininkas V. Landsbergis pranešė, kad pradedamas renginių, konferencijų ciklas, kurių bendra tema "Lietuvos resovietizacijos procesas ir jo stabdymo reikmė". V. Landsbergio nuomone, esminis dalykas – tai visuomeninės santvarkos ir gyvenimo būdo, mąstymo būdo nutolimas ar suartėjimas su tuo, kame buvome ir kokiais buvome verčiami būti. Politiškai tai yra arba nutolimas, arba suartėjimas su dabartine ir gal būt dar blogesne rytdienos Rusija ir su Sovietų Sąjungos restauravimo kryptimi. Ryškėja ir tarptautinės tendencijos, kurias pasaulyje vadina antrosios Jaltos perspektyva. Taigi Lietuvai gėsmė likti Rytų zonoje yra dviguba. Lietuva padarė savarankišką žingsnį šiomis dienomis, tačiau bendroji tendencija yra resovietizacija Lietuvos vidaus gyvenime, valstybės valdyme, kultūrinėje ideologinėje srityje, t.y. istorijos nutylėjimo arba per-

rašymo tendencijos, tai ir įstatymdavystės ir ekonomikos dalykai, mėginant įteisinginti pookupacinę žemės nacionalizavimą Lietuvoje arba bent jau jį traktuoti, kaip teisėtą. Lietuvos archyvų apsaugojimo, mokslinio panaudojimo galimybių klausimas.

Komentuodamas opozicinių partijų išplatintą pareiškimą dėl nepaprastosios padėties įstatymo, V. Landsbergis pažymėjo, kad šis įstatymas yra aiškus pasirengimas vienpartiniam diktatūriniam valdymui.

Lietuvos krikščionių demokratų partijos pirmininkas P. Katilius pasakė, kad resovietizacijos požymių šiandien Lietuvoje yra labai daug. Tai faktinis Lietuvos radijo ir televizijos uzurpavimas, įtvirtinta sovietinė teisėtvara, įstatymdavystė, pagrįsta priimtų valdančiosios partijos sprendimų įteisinimu nepaisant Konstitucijos, nepagrįsti Lietuvos piliečių prevencinio sulaukymo faktai. Tai ir nacionalinės politikos keitimas vienos partijos politika, kai nuo valstybinių Lietuvos – Rusijos santykių reguliavimo vėl pereinama prie administracinio jų reguliavimo būdo tarpžinybiniais susitarimais. Valstybinės derybų su Rusija delegacijos pakeitimas naujos sudėties darbo grupe, p. Katilius įvertino kaip tyčinį Lietuvos pozicijų derybose su Rusija

susilpninimą. Pats pavojingiausias dalykas – tai perėjimas į vienpartinį valdymą, tuo labiau, kad Prezidentas pareiškė nemaną, jog opozicija privalo dalyvauti formuojant valstybės politiką.

Nepriklausomybės partijos pirmininkas V. Šapalas pasakė, kad jų partijos programoje sakoma, jog tvirta Lietuvos valstybė neįmanoma be desovietizacijos proceso, todėl Nepriklausomybės partija sieks, kad būtų priimtas toks įstatymas. Kalbėdamas apie savivaldos problemas V. Šapalas pasakė, kad šiuo metu Lietuvoje savivaldos neturime, o dabar paruošti įstatymų projektai rodo, kad nenorima keisti senų struktūrų, o daromi tik kosmetiniai pataisymai.

Demokratų partijos pirmininkas S. Pečiulius priminė, kad panašus desovietizacijos įstatymas priimtas Čekijoje, Slovakijoje jokios žalos nepadarė, jo esmė yra neleisti buvusiems funkcionieriams dalyvauti valstybės valdyme ir švietimo sistemoje apie 3, 4 metus. Deja, tokį ar panašų įstatymą dabar Lietuvoje priimti yra neįmanoma.

Tautininkų sąjungos vadovas R. Smetona pasakė, kad "Lietuva iš socializmo sparčiai artėja į sicilizmą", ryškėja mafijos struktūrų veikla. LDDP valdžios veiksmai tarnauja ne valstybės, nacionaliniams interesams, o įvairių grupuočių interesams. Tautininkų sąjungos pareiškime gruodžio 17 d. sakoma, kad TS vertina LDDP valdymą, kaip žalingą ir pražūtingą jos piliečiams ir siūlo pirmalaikius

Ohio LB apygardos Valdybos posėdis Clevelande. Kalba Ohio apygardos vald. pirm. P. Joga, šalimais sėdi P. Alšėnas.

Seimo rinkimus šiais metais.

Atsakydamas į klausimą dėl pirmalaikių rinkimų į Seimą organizavimo, V. Landsbergis pasakė, kad bendro opozicinių partijų sprendimo pradėti parašų

rinkima referendumo surengimui šiuo klausimu nėra, o impulsą galėtų duoti tik visuomenės aktyvumas arba pačios LDDP viršūnėse subrandintas sprendimas.

Rasa Rastauskienė,
Seimo opozicijos
atstovė spaudai.

Lietuvos Tautininkų veiklai plėsti vajuos komitetas gavo šias aukas

A. Petrutis,	W. Hyannisport.....	10.00
E. Kleinas,	Wollaston.....	5.00
V. ir A. Jonušas,	Palos Park	25.00
M. Jonikienė,	Lemont	10.00
V. Šimkus,	Chicago	10.00
A.L.T.S-gos,	St. Perersburg skyrius	200.00
S. Virkutis,	Edgewood	20.00
V. Janulaitis,	Oak Lawn	100.00
B. ir G. Narbutai,	Vista	25.00
V. Kidolis,	Woodhaven	10.00
R. Tamulionis,	Beverly Hills	10.00
E. ir V. Liaukus,	Wethersfield	25.00
J. Taruška,	St. Petersburg	10.00
V. Chiras,	Hemet	10.00
J. ir P. Pakalkai,	Beverly Shores	75.00
P. Vėbra,	Chicago	50.00
A. Šležas,	Dorchester	5.00
V. Černius,	Los Angeles	20.00
J. ir A. Gumbelevičius,	Winston	100.00
S. Daržinskis,	Poce Inlet	10.00
V. Garlauskas,	Sparta	15.00
R. Dabšys,	Los Angeles	25.00
P. Damijonaitis,	Ormond Beach	25.00
V. Tervydas,	Collinsville	20.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

geria į kambario sienas. Prakeiktas šaltis – ne tik laiką, garsą sušaldo.

Gera, nieko neveiksi, turėsiu garsiai pašaukti kažkur pradingusius savininkus.

Praveriu burną, bet pirmu bandymu nieko neišsėina. Vos atčiaupęs jau šalančias lūpas, galiu girdėti savo žodžių aidą slegiančioj tuštumoje. Ir jis mane kažkaip nugašdina. Nutylu net nešnyptelėjęs. Balsas viduje kartais skamba kur kas garsiau už balso stygų ore sukeltus virpesius, bet, deja, to vidinio balso niekas išskyrus mane patį negali girdėti.

Prisipildau puoduką juodos kavos. Vėl laikiu, bet dabar jau nebežinodamas ko. Kad kur devynios tą šaltį. Aš pradėdau pasimesti. Kiek aš čia sėdėsiu? Galų gale aš turiu važiuoti ir nuvažiuoti ir paskui dar grįžti. Tie dokumentai tikriausiai labai svarbūs, o dabar tupiu sau kaip šimtmetis kelmas

dėl nelemto savininkų kaltės.

Dar porą kartų dirbtinai atsikosčiu, bet tai niekuo nepadeda. Pagaliau praradęs kantrybę ir nusispjovęs ant visų nepatogumų pasiryžtu sušukti. Prieš išstardamas visą posakį garsiai, porą kartų pakartoju jį mintyse, kad apsi-prasčiau su jo skambėjimu ir...

DING!!! suskamba atšautų durų užgautas varpelis man už nugaros. Su didžiausiu triukšmu kažkas sunkiai alsuodamas įlekia vidun ir durys vėl užsitrenkia. Aš krūpteliu iš netikėtumo ir susitvardęs lėtai apsisuku, tikėdamasis išvysti šeimininką. Kas kitas įlėktų vidun šitaip skubėdamas tokią vėlią valandą? Nukreipiu žvilgsnį ten, kur turėtų būti jo akys, norėdamas šitaip nusišlėpti savo išgastį bei susijaudinimą, bei taip pat žvilgsniu sugėdinti šeimininką.

Apsisuku ir akys įsminę į jau pažįstamą tuštumą, kurią ten mačiau prieš ke-

lias sekundes. Akimirksniu pakeičiu fokusą ir pakeliu akis aukštyn į vis dar tebedjudantį varpelį ant durų. Bent tiek gerai, kažkas jas buvo atidaręs. Tik pasitikrinu ar man dar nesivaidena. Po to pasilenkęs į priekį bandau įžiūrėti ką nors už durų. Bet ten taip pat nematau nieko akivaizdaus. "Kas per durni juokai?" – pagalvoju supykdamas, bet tuo pačiu jaučiu ir tam tikrą netikrumą savo vidiniame balse.

Staiga iš už pirmos lentynų eilės, kuri man užstojo durų apačia, išplaukia apvalus juodas šešėlis ir išsitemęs lyg guma nukrenta dviem ilgais čiuptuvais man ant krūtinės, sumušdamas mano įtemptus plaučius lyg maršo būgną. Stiproko smūgio pastumta širdis neria tiesiai į padus ir iš ten pasiunčia galingas kraujo bangas tiesiai į smegenis. Plaučiais įkvėpiu oro norėdamas sušukti, bet iškvėpti jo nesugebu.

– Tffffūū, kvailys!!! Kad tave kur galas, – iššaukiu pagaliau pilna gerkle, susigaudęs, kad tas šešėlis – tai juodas šuo, ir jis užsoko man ant krūtinės visiškai taikiais ir geranoriškais sumetimais. – Eik po velnių! – ir sugriebęs rankomis jo priekines kojas ties petimis numetu jį žemyn.

Juodas idiotas amtelis nepatenkintu balsu ir pabrukęs uodegą bei nuleidęs akis lėtai nubindžena už prekystaliu.

Aš palenkiu galvą žemyn ir bandau apžiūrėti krūtinę dengiančius baltus marškinius, tikėdamasis, kad tas keveša nepaliko ten dėmių. Šį kartą išorinis regėjimas kažkodėl tai neveikia, todėl, norėdamas pamatyti savo krūtinę, turiu gerokai palenkti galvą žemyn ir nepatogiai nuleisti akis. Tiesiai ten, kur turėtų po oda ir kaulais plakti širdis įžvelgiu prakeikto šuns purvinos letenos paliktą ryškiausią juodo purvo gėlę. "Šimts Per-

kūnų!!! Trenktas šunpalai-kis. Man nesvarbu, kad jis draugiškas. Čia naujut naujutėliai marškiniai. Įdomu, ar išsivalys?"

Keldamas dešinę ranką link širdies, pasitikrinti ar tai ne tepalas, pajaučiu šaltį dešinėje pažastyje. "Tai bent gražumėlis, net prakaituoti pradėjau iš išgąščio. Čia – dar geriau, dar ir rankos pirštai kiek virpa. Oo ne, ne, nesakykit – tikriausiai ir širdis plaka kiek greičiau nei įprasta. Šaunuolis – tetrūksta tik kelnes prišlapint. Viskas pagal psichologijos vadovėlio baimės apibrėžimą. Čia, čia – pakvieskit mokslininkus ir viską išmatuokit. Aš naujas mokslo vergas – pasiaukosiu."

DING!!! vėl suskamba tuo neįtikėtinai dirgliu atskambiu niekingas varpelis virš durų ir, vos man palietus pirštu savo krūtinę, su didžiausiu triukšmu atšoka iš lauko stipriai pastumtos durys.

(Bus daugiau)

SOCIAL SECURITY PENSIJOS LIETUVOJE

Birutė Jasaitienė

1. Visi Amerikos piliečiai, kurie yra išsitarnavę Social Security pensijas Amerikoje, jas dabar jau gali gauti nuvažiuavę į Lietuvą. Gali jas gauti nuvažiuavę trumpam laikui (trim mėnesiams ar daugiau), arba persikėlę ten gyventi.

2. Nepiliečiai – legalūs nuolatiniai gyventojai (kurie turi žalią kortelę), ir kurie yra išsitarnavę pensiją Amerikoje tą pensiją nuvažiuavę į Lietuvą gali gauti tik 6 mėnesius. Po to pensija yra nutraukiama, ir grįžus atgal į Ameriką reikia iš naujo tą pensiją išsirišinti. Yra kelios išimtys, kurios įgalina nepilietį, gyvenantį Lietuvoje, gauti Amerikos pensiją:

a. Jeigu tą pensiją nepilietis jau gavo gruodžio mėn. 1956 metais

b. jeigu jūs esate ar buvote Amerikos kariuomenėje

c. jeigu jūs gaunate geležinkelio tarnautojo pensiją

d. jeigu gaunate pensiją žuvusio JAV-bės kariuomenėje buvusio asmens, arba tas asmuo mirė nuo sužeidimo ar ligos, kurią gavo būdamas JAV-bių kariuomenėje.

Jeigu nepilietis užsibūna Lietuvoje daugiau kaip 6 mėnesius, jo pensijos čekiai yra sustabdomi. Kuomet jis grįš į Ameriką jis turės išgyventi vieną pilną mėnesį, kol vėl galės pradėti gauti pensijos čekius.

Piliečiai ir nepiliečiai, kurie išvažiuoja ilgesniam laikui negu 3 mėnesiams iš Amerikos, turi dvi savaites prieš išvažiuojant, nuvykti į Social Security įstaigą ir ten pranešti, užpildant informacinę anketą, kur gyvens ir kur nori kad jo pensijos čekiai būtų siunčiami: į jo gyvenamą vietą ar jo banko sąskaitą Lietuvoje.

Taip pat Social Security įstaiga reikalauja, kad jūs reguliariai jai praneštumėte įvairius jūsų gyvenimo pasikeitimus, nesvarbu ar jūs

gyvenate Amerikoje ar Lietuvoje, būtent: gyvenamos vietos pakeitimas, pasikeitimas vedybinio gyvenimo, jei pradėjote dirbti ir uždarbio dydis, mirtis šeimoje, vaiko išsivystymas, pensijos – ne Social Security – gavimas, šalutinės pajamos, jei buvote invalidas – gavote invalido pensiją ir pasveikote, jei nebegalite savo gyvenimo tvarkyti – reikia jums jūsų reikalų tvarkytojo – įgaliojimo.

Jeigu jūs visos šios informacijos nepranešate Social Security įstaigai, nesvarbu ar gyvenate Amerikoje ar Lietuvoje, jums gali nutraukti ar visai atimti pensiją. Gyvenant Lietuvoje šiuos visus pasikeitimus jūs tvarkote – pranešate Amerikos Ambasadoje esančiam Social Security įstaigos atstovui. Jeigu jums būnant Lietuvoje dingsta ar negaunate pensijos čekių, jūs turite kreiptis į Amerikos Ambasadą.

Social Security pensijos reikalus turi tvarkyti pats asmuo, negali to daryti kitas jo įgaliotas. Social Security įstaiga nepripažįsta "Power of attorney" įgaliojimų, tik fiziniai ar protiniai nepajėgiems, susitarus gali paskirti globėją.

Jeigu jūs galite gauti pensiją mirusio vyro ar žmonos, ir jūs nesate Amerikos pilietis, ir negyvenate Amerikoje, Amerikos Ambasada jums pasakys ką turite daryti. Jūs tikriausia turėsite atvykti į Ameriką, įrodyti, kad kada tai gyvenote 5 metus Amerikoje, kad buvote vedę 5 metus su velioniu, kurio uždirbtą pensiją norite gauti.

MEDICARE. Medicare draudimas nepadengia jokių gydymo sąskaitų už Amerikos ribų. Jeigu išvažiuojate iš Amerikos ilgesniam laikui į Lietuvą ar kur kitur, norėdami sutaupyti pinigų, galite nemokėti Medicare mokesčio. Bet jei išvyksta-

te iš Amerikos trumpam laikui, tai būtų išmintingiau nenutraukti Medicare draudimo mokesčio. Nes jei nutraukiate Medicare draudimą – mokestį, kai grįšite, turėsite iš naujo užsiregistruoti ir kol vėl galėsite pradėti Medicare draudimo patarnavimus naudotis gali užtrukti net 7 mėnesiai. Medicare draudimo registracija vyksta tik pirmus tris metų mėnesius, o patarnavimais galite pradėti naudotis tik tų metų liepos mėnesį.

Amerikos piliečiams ir nuolatiniais gyventojams, kurie turi dar ir kitų pajamų, ir gauna pensiją Lietuvoje, gali reikėti mokėti federalinius mokesčius nuo pusės pensijos gaunamos sumos. Jeigu jūs nesate pilietis ir nesate nuolatinis gyventojas ir gaunate pensiją Lietuvoje, federaliniai mokesčiai bus iš pensijos išskaityti. Tiems asmenims yra atskaitoma 30% nuo pusės pensijos sumos.

Amerikos pensijos yra apskaičiuojamos doleriais. Užsienyje dolerio vertės pakilimas ar nusmukimas neturi jokios įtakos į jūsų pensijas gaunamas čia ar užsienyje. Dar nežinia ar Lietuvos valdžia apdės mokesčiais asmenis, kurie gauna pensijas iš Amerikos.

Pensijos nusiūstos į Lietuvą banke bus išmokamos litais. Amerikoje gyvenantys ir mažas pensijas gaunantys asmenys, turi teisę gauti pridedamą Social Security pensiją (Supplemental Security Income).

Kad gautumėte šį priedą jūsų pensija negali būti didesnė vienam žmogui – \$434, dviem – \$652, ir banke santaupų negalite turėti daugiau nei: vienas asmuo – \$2000, du asmenys – \$3000. Ši pridėtinė pensija yra mokama tik Amerikoje pensijas gaunantiems asmenims, Lietuvoje ar kitam krašte šis priedas nemokamas.

Social Security sako, kad Lietuvoje yra gyvenančių asmenų – piliečių ar teisėtų Amerikos gyventojų, kurie turi teisę gauti Amerikos pensijas, bet apie tai nežino ir jų negauna. Social

GRAŽINKIME "PASAULIO LIETUVIAI" ENCIKLOPERIJOS ANKETAS

Lituanistikos tyrimų ir studijų centras Chicagoje ir Lietuvos mokslo ir enciklopedijų leidykla Vilniuje rengia daugiatomę enciklopediją "Pasaulio Lietuviai". Šios enciklopedijos pirmasis tomas skirtas Amerikos lietuviams. Jam medžiagą ruošia iš Vilniaus pusmečiui atvykę leidyklos mokslinės bendradarbės Jonė Landsbergienė ir Jūratė Tamulaitienė. Darbas vyksta LTSC įstaigoje Jaunimo centre, Chicagoje.

Prieš kiek laiko buvo surinkti adresai iš mūsų kultūrinių, visuomeninių bei profesinių organizacijų ir pavienių asmenų, kreipiantis per mūsų spaudą ir organizacijų atstovus. Kai kurie šių pareigų neatliko, nors įėjo į patariamąją komisiją,

Security įstaiga neturi tų žmonių adresų ir negali jiems apie tai pranešti. Jie prašo, jog jeigu jūs turite giminių ar pažįstame tokių žmonių, praneškite jiems. Jie turi kreiptis pensijų reikalu į Amerikos Ambasadą Vilniuje.

KODĖL LIETUVA PAREIŠKĖ...

(Atkelta iš 1 psl.)

Lietuvai būtų nepaprastai pavojinga ir tai, jeigu Europoje atsirastų skirtingos geopolitinės įtakos sferos, o gal net kažkoks nerąšytas pasidalijimas jomis. Tai jau būtų žymiai pavojingiau, negu eventualus NATO išsiplėtimas į Rytus.

Galų gale – Lietuva nėra vienintelė šalis, pareiškusi savo norą stoti į NATO. Ir pagaliau – Lietuva pasirinko tą politinę ir karinę organizaciją, kuri ilgąmetėje istorijoje parodė savo ketinimų ir pažadų rimtumą, pagristumą, kurios autoritetas leidžia jai tikėtis NATO sudėtyje aiškos ir perspektyvios valstybinės rytdienos.

Pradžioje minėtasis NATO Generalinis Sekretorius M. Woerneris gruodžio 8 d. TV laidoje į vedančiojo klausimą, kodėl Lietuvos prezidentas pareiškė, kad Lietuva stos į NATO, irgi aiškiai atsakė: "Tai labai lengva suprasti, bent jau aš manau, kad tai suprantu (...) Kalbos, kurios paskutinėmis savaitėmis buvo girdimos iš Maskvos, prisidėjo ir paskatino, kad jis žengtų šį žingsnį". 1994 sausio 10 d.

LR AMBASADORIUS
PRIE JT A. SIMUTIS
KOMENTAVO

ir adresų nepristatė. Vienok 2000 anketų buvo pasiūsta (tai labai mažas skaičius Amerikos lietuviams!), o maža dalis anketų grįžo dėl blogų adresų. Blogiausia, kad iki šiol užpildytų anketų grįžo vos pora šimtų. O kur visos kitos? Užmirštos guli stalčiuose? Pradėtos pildyti, bet nebaigtos? Trūksta nuotraukų? Neverta laiką gaišinti? Kažkur dingo tarp popierių? Apsileidimas? Laiko stoka? Užpildykime ir siųskime šiandien.

Pagalvokime, kaip atrodys Amerikos lietuvių enciklopedinis tomas su 200-300 pavardžių. Ar tik tokia Amerikos lietuvių bendrija su mūsų jau čia gimusiais profesionalais? Tad visi prašomi kuo greičiau užpildyti anketas, pridėti nuotraukas ir nedelsiant siųsti:

Lituanistikos tyrimų ir studijų centrai

5620 So. Claremont Ave.
Chicago, IL. 60636.
Norintieji gauti anketas duokite adresus.

Bronius Juodelis,
koordinadorius.

**LIETUVOS PRAŠYMA
ISTOTI Į NATO CNN
TELEVIZIJOS
TARPTAUTINĖJE
LAIDOJE.**

Televizijos pokalbyje apie NATO ir Vidurio bei Rytų Europos artėjimą dalyvavo ir Čekijos Ambasadorius JAV M. Zantovsky iš Washingtono. Ambasadorių Simutį į CNN televizijos studiją lydėjo Misijos patarėjas A. Gureckas.

**PORTUGALIJOS
RADIJAS IŠ LISBONO**
pravedė interviu su Misijos patarėja G. Damušte apie LR Prezidento A. Brazausko prašymą priimti Lietuvą į NATO

**JT KAIP OFICIALŲ
GENERALINĖS
ASAMBLĖJOS**

dokumentą paskleidė Rusijos URM-jos pareiškimą apie Latvijos įstatymo projektą dėl savivaldybių rinkimų. Rusija šį įstatymo projektą iškėlė kaip dar vieną rusakalbių diskriminacijos atvejį, perspėdama tarptautinę bendruomenę imtis priemonių užtikrinti, kad agresyvusis nacionalizmas Baltijos regione neklistėtų

T R A N S P A K

Talpintuvai į Lietuvą siunčiami kas savaitę.

Skubiems siuntiniams – **AIR CARGO**

Pinigai pervedami **doleriais**

Maisto siuntiniai, nuo \$39 – iki \$98.

Siųskite per seniausią persiuntimo į Lietuvą įstaigą

TRANSPAK ROTA DEGUTIENĖ

216 943-4662

28262 Chardon Rd. Willoughby Hills, OH 44092

TRANSPAK Chicago tel. 312 436-7772

2638 W. 69th Street CHICAGO, IL 60629

Populiariausias dienraštis Lietuvoje – "Lietuvos Rytas", metams \$149 oru.

Priimam Užsakymus.

TRUMPAS ŽVILGSNIS Į PRAĖJUSIUS METUS

Rašo Algirdas Pužauskas
(Tęsinys iš Dirvos Nr. 2)

LIEPA

Ši mėnesį Mississippi ir į ją įtekančių upių sukelti potvyniai nustelbė spaudoje ir televizijoje kitas žinias. Vanduo palietė devynias valstijas, 50 žmonių žuvo, sumušti vandens pakilimo rekordai. Nuostoliai, ypač žemės ūkiui, siekia 18 milijonų dolerių. Apie 70,000 žmonių neteko namų. Prezidentas Clintonas pažadėjo gauti iš Kongreso lėšų padarytiems nuostoliams padengti.

Liepos 2 d. Amerikoje lankėsi Pietų Afrikos prezidentas Klerk ir juodųjų vadas Mandela. Prez. Clintonas pažadėjo baigti ekonomines sankcijas. Paskelbta, kad pirmi laisvi demokratiniai rinkimai P. Afrikoje bus 1994 balandžio 27. Prezidentas Clintonas lankėsi Pietų Korėjoje, lankė ten esančius amerikiečius karius. Jis išpėjo Šiaurinę Korėją, kad jos bandymas panaudoti atominį ginklą reikš vieną dalyką, – jos pačios galą. Jis pažadėjo imtis dar griežtesnių ekonominių sankcijų, jei Š. Korėja neįsileis tarptautinės Atominės energijos agentūros inspektorių. Liepos 18 d. rinkimai Japonijoje atnešė valdančiai partijai pralaimėjimą. Iš 511 vietų liberalai tegavo 223, socialdemokratai irgi tegavo 70 vietų, vietoj turėtų 136. Liepos 29 valdžią perėmė nauja 7 partijų koalicija su premjeru Hosokawa. Libanais arabų partizanai puldinėjo Izraelio "saugumo zoną", nušovė 7 kareivius. Liepos 25 Izraelis aviacija ir artilerija pradėjo priešpuolį. Sugriauta 70 kaimų, žuvo 130 žmonių. Puolimuose sužeista 500, daugiausia civilių. Sugriauta 10,000 namų, apie 300,000 arabų paliko savo namus. Liepos 29 Izraelio Aukšč. Teismas pakeitė žemesniojo teismo sprendimą ir atšaukė mirties bausmę ukrainiečių kilmės Demjanjukui, kurį Amerika išsiuntė Izraelin 1986 m.

RUGPJŪTIS

Prez. Clintonas paskyrė nauju Jungtinio kariuomenės štabo viršininku gen. John Shalikashvili, Lenkijoje gimusį gruzinų kilmės kariškį, kuris Amerikon atvažiavo 16 metų amžiaus. Jis perėmė gen. Colin Powell, atsargon pasitraukusio juodo generolo, vietą. Mėnesio pabaigoje buvo atidengta, kad Norvegijoje jau kuris laikas vyksta slaptos derybos tarp Izraelio atstovų ir Palestinos Laisvinimo organizacijos atstovų. Norvegų

užsienio reikalų ministeris Holst pripažino, kad jis tarpininkauja deryboms jau nuo balandžio mėn. Somalijoje rugpjūčio 8 žuvo 4 JAV kareiviai. Nuo gruodžio mėn. žuvusių amerikiečių skaičius pakilo iki 12. Kongrese jau pasigirdo reikalavimai pasitraukti iš Somalijos. Popiežius Jonas Paulius II lankėsi Colorado valstijoje Pasaulio Jaunimo dienose. Denvery jį sveikino ir prez. Clintonas.

RUGSĖJIS

Prezidentas paskelbė amerikiečių sveikatos draudimo planą, nes šiuo metu milijonai žmonių arba turi nepakankamą sveikatos priežiūrą arba visai jokios neturi. Plano sudarymą koordinuoti buvo pakviesta prezidento žmona Hillary Clinton. Rugsėjo 28 ji buvo pagrindinė naujos programos propaguotoja Kongreso komitetuose. Planas numato per 7 metus išleisti iš federalinės vyriausybės iš 350 milijonų dolerių. Rugsėjo 29 d. AMA (Amerikos daktarų organizacija) paskelbė, kad nepritaria tam sveikatos planui. Opozicijos yra ir daugiau. Maskvoje Jelcino rėmėjai, valdžiai ištikimi generolai jėga sutramdė parlamente įsistiprusias, priešingas ekonominėms reformoms jėgas. Viceprezidentui Rutskoj išakius miniai puliti ir užimti

prezidento rinkimus. Maskvos miesto taryba nutraukė parlamento rūmams teikiamą elektrą, karštą vandenį, nutraukė telefono laidus. Parlamento rėmėjai pradėjo statyti gatvėse barikadas, spygliuotų vielų užtvartas. Washingtono Izraelio premjeras Rabin ir PLO vadas Arafat pasirašė abipusio pripažinimo susitarimą. Arafatas pripažino Izraelio teisę gyventi saugiai ir taikiai. Premjeras Rabin pripažino PLO kaip palestiniečių atstovą ir pasakė "gana jau ašarų ir kraujo". Nuosai-kesnės arabų valstybės pritarė šiam "derybų dėl taikos" planui. Nepritaria tik: Irakas, Sudanas, Libija ir Iranas. Planą pasmerkė ir Izraelio naujasis Likudo partijos vadas Benjamin Netanyahu, pasakęs, kad Arafato "rankos kruvinos". Kambodijoje pareigas pradėjo eiti karalius Sihanoukas. Jo sūnus, princas Ranariddh gavo premjero pareigas. Amerikon rugsėjo 22 grįžo John Demjanjuk, nors Izraelio Aukšč. teismas jį išteisino prieš du mėn. Tarptautinis Olimpinių komitetas rugsėjo 23 nusprendė 2000 metų Olimpinius žaidimus praveisti Australijos Sidnėjuje. Už jį balsavo 45, o už Kinijos sostinę 43 balsai.

SPALIS

Maskvoje prezidento Jelcino rėmėjai, valdžiai ištikimi generolai jėga sutramdė parlamente įsistiprusias, priešingas ekonominėms reformoms jėgas. Viceprezidentui Rutskoj išakius miniai puliti ir užimti

Maskvos televizijos centrinę stotį, vidaus reikalų ministerijos kariai puolimą atremė, nušovė 62 žmones. Spalio 5 parašutinininkai apsupo parlamentą, tankai ėmė šaudyti į "Baltųjų rūmų" langus, kilo gaisras, kareiviai įsiveržė į rūmus ir juos išvalė. Jelcinas spalio 6 paskelbė naujų rinkimų datą, uždraudė kai kuriuos laikraščius. Policija spalio 8 paskelbė, kad kovose dėl parlamento rūmų žuvo 187, sužeista 437. Parlamento pirmininkas Khasbulatov ir viceprezidentas Rutskoj suminti, apkaltinti masinių neramumų organizavimu. Prezidentas Clintonas spalio mėn. padidino JAV kariuomenę Somalijoje, kur jau žuvo 18 amerikiečių karių ir 75 buvo sužeisti. Kongrese ir spaudoje prasidėjo kritika dėl Amerikos politikos Somalijoje. Prezidentas pažadėjo visai pasitraukti iš Somalijos iki 1994 kovo 31 d. Pakistano spalio mėn. balsavimuose daugiausia balsų gavo Pakistano Liaudies partija, premjere vėl tapo Benazir Bhutto. Graikijos balsuotojai vėl išrinko buvusį socialistą premjerą Papandreou, kuris buvo išmestas iš valdžios 1989 m. Spalio 6 sporto pasauli sukrėtė Chicagos krepšinio klubo "Bulls" žvaigždė Michael Jordan, paskelbdamas, kad jis pasitraukia, daugiau nebežais, nes neturįs toje srityje nieko daugiau siekti. Jis buvo laikomas geriausiu bet kada pasaulyje buvusiu krepšininku.

LAPKRITIS

Lapkričio pradžioje Europos Rinka pakeitė savo organizacinę struktūrą. Jos vietoj gimė "European Union", – Europos Sąjunga. Prancūzijos ir Vokietijos įsteigta jungtinė kariuomenės brigada priėmė naują narį – Belgiją. Iki 1995 metų Europos karinis korpusas turės 50,000 kareivių. Kinija ir Japonija pasitarė dėl Šiaurinės Korėjos branduolinių ginklų pavojaus. Pareiškimuose sakoma, jog reikia bandyti dialogu įtikinti Šiaurės Korėją, kad jai atominiai ginklai nereikalingi. Pietinę Kaliforniją nusiaubė daug nuostolių padarę gaisrai. Finansiniai centrai paskelbė, jog komunistinė Kinija džiaugiasi nepaprastu ekonominiu augimu, vidurkis apie 12 proc. per metus. Prie to augimo savo lėšomis

nemažai prisidėjo užsienio kinai. Spėliojama, kad išėiviai kinai per paskutinius 12 metų investavo Kinijoje apie 30 bil. dol. Čekų respublikoje bedarbių tėra apie 4 proc., o infliacija siekia apie 9 proc. Tuo čekai pralenkia kitas Rytų Europos šalis.

GRUODIS

Vokietijos didžiausias automobilių gamintojas "Volkswagen", sumažėjęs užsakymams, įsivedė keturių dienų darbo savaitę. Japonijoje pasitraukė gynybos ministeris, siūlęs pakeisti valstybės konstituciją, kad būtų galima siųsti japonų kareivius kartu su kitų šalių kareiviais kovoti Jungtinių Tautų daliniuose, prižiūrint pasaulio taiką. Rusijos vyriausybė paskelbė, kad šiais metais ekonominis augimas nenumatomas augti, bet dar gali sumažėti 10 proc. Jungtinės Tautos nutarė įsteigti Aukštojo komisio-neriaus žmogaus teisių klausimams postą. Gruodžio 10 d. Rusijoje vykę balsavimai atnešė nemažą laimėjimą Demokratų Liberalų partijai. Jos vadas Vladimir Wolfovich Zhirinovskys kai kurių politikų vadinamas nacių, klaunu, fašistu. Pastebėta, kad jis daugiau balsų laimėjo tuose rajonuose, kur stovi rusų kariuomenės daliniai ar miestuose, kur yra karo mokyklos. Jis pareiškė, kad sieks Rusijos prezidento vietos. Rinkimai bus 1996 m.

Tuo metu jis būsiąs 50 metų amžiaus ir jo užtikrintas laimėjimas būsiąs gražia gimtadienio dovana.

KALININGRADE BUS ATIDARYTAS LIETUVOS KONSULATAS

Sausio pradžioje Kaliningrade turėtų būti atidarytas Lietuvos konsulas. Dabar čia viešint vicekonsului Raimondui Šyviui, vyksta derybos dėl Lietuvos konsulato patalpų.

Pasak Kaliningrado srities administracijos tarptautinių reikalų valdybos viršininko pavaduotojo Jurijaus Rožkovo Jurjevskio, Kaliningradas ketina Vilniuje atidaryti ekonomikos atstovybę, o Lietuvos pramonės ir prekybos ministerija žada atidaryti atitinkamą atstovybę Kaliningrade. (A.P.)

ELTA

Lilija Gelažytė ir Albertas Kerelis eina nuo Dievo Motinos parapijos altoriaus Clevelande, kur juos kun. Gediminas Kijauskas ir kun. A. Gudaitis sutuokė.

Lilija yra Valdo ir Raudos Gelažių duktė, o Albertas Kerelis – inž. Alberto ir Irenos Kerelių sūnus iš Chicagos.

PATRIA

2638 W. 71 St., Chicago, IL 60629,
tel. (312) -778-2100

Didelis pasirinkimas dovaninių bei buitinių prekių, pageidaujimų ir Lietuvoje. Dėl specialiai sumažintų kainų klausykitės Šluto radijo valandos sekmadieniais nuo 7 iki 8 val. ryto, 1450 AM banga.

KOMPIUTERIAI IR RADIJAS

Vladas Vjelks

Paspaudus skambutį prie Florijono durų, atidarė Florijonienė.

– O kur Florijonas?

Florijonienė gana pikta mostelėjo ranka, ir vos už mano nosies neužkliuvo.

– Tenai.

Tenai radau Florijoną besėdintį prie kompiuterio. Net nesisveikino. Tik įknibę į kompiuterio klavišus, juos spaudinėjo ir pelytę vedžiojo. Mostelėjo ranka į sofą. Po kelių minučių Florijonas atsisuko. Buvo gana piktas.

– Apstatė. Tai velnias tas kompiuteris.

– Kas tave apstatė? – labai susidomėjau.

– Kompiuteris apstatė. Kortomis su kompiuteriu lošiu. Daugiausia jis laimi. Ar ne pasiutimas? Tai matai, koks išradimas. Ir ko pasaulis neprasigalvoja. Su kompiuteriu kortom lošiu. Bet prie visų tų išradimų labai reikėtų dar vieno.

– Kokio?

– Kad klausydamas radio galėtum kalbėtojiui per marmuzę uždrožti. Tai būtų mano stiliaus išradimas. Dabar kalba visokius niekus, o tu negali jam tinkamai atsakyti.

– Kas tave taip įniršino?

– Daug kas. Vieną paminėsiu. Kalbėjo per radiją Lietuvos ministeris pirmininkas Šlezevičius. Kas nori gali klausti ko nori. Tai vienas ir klausia: "Mano giminitis ūkininkas negali parduoti grūdų, Lietuvos vyriausybė perka iš užsienio." Ministeris net nepamikčiojęs paaiškino, kad valstybė neremia ūkininkų. Jeigu nori parduoti tai gali

užsieniui parduoti. Dabar laisvė. O kas dėl pirkimo užsienyje, tai ne mes tą sugalvojome, bet buvusi vyriausybė. Ir dabar tie dešinieji nori socializmo, o mes kairieji duodame laisvę ūkininkui. Nei viena valstybė nesupirkinėja grūdų"

Tai štai kaip atsakė. O važinėja po Ameriką ir nesužino, kad Amerikos valdžia remia ūkininkus ir išleidžia daug dolerių supirkdama ūkio produktus. Tad kaip tas ūkininkas kumelaitę pasikinkęs kelis maišus grūdų į užsienį vež? Tas ministeriui nerūpi. Jis Amerikoje nori Disneyland pamatyti.

Vienas klausėjas gana ryškiai paklausė: "Kada ministrai nustos po užsienius važinėti ir eikvoti Lietuvos pinigus?" Į tai labai suktai atsakė. Esą jis važiuoja už savo pinigų. O Japonijoje garbės konsulai viską padengė. O ką jie už gražų šypsnį? Mes ne vakar gimę, kad nežinotumėm, jog už visokias paslaugas reikia atsilyginti.

O aš manyčiau, gal ir gerai, kad tie ministrai po pasaulį trankosi. Mažiau turi laiko Lietuvoje kvailystes daryti.

Dar vienas klausėjas visai rimtai paklausė, ką ministeris darys, kad palengvintų dar Sibire bešalančių tautiečių būklę, kad jie galėtų grįžti namo. Atsakymas: "Tai labai brangiai kainuoja. Reikia statyti namus, o pinigų nėra. Tad reikės palaukti iki kitų metų. O šiais metais mes turime statyti namus St. Peterburge iš Lietuvos išvažiavusiems sovie-

Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Kalėdinė eglutė. Nuotrauką I-mo skyriaus mokiniai atlieka programą, kurią pravedė mok. K. Civinskas.

tų karininkams". Tai lietuviams nebeliko. Na, kaip tu manai, ar nebūtų geras mano anksčiau minėtas išradimas?

– Ar ne per aštriai kritikuoji, Florijonai, negali gi žmogus viską padaryti.

– Čia ir yra. Netik visko, bet nieko nedaro, visas bėdas verčia buvusiems valdžioje.

Taip ir Šlezevičius į tą pusę suko. O iš vieno klausimo sunku buvo išsisukti. Viena moterėlė klausia: "Kodėl Lietuvoje gimimų skaičius mažėja, o pijokų didėja?" Sumetė bėdą blogai ekonomijai.

– O ką tu atsakytum?

VĖŽYS IR VITAMINAS C

Saulius Šimoliūnas

Taip pavadinta nauja knyga, išleista šiais metais ir parašyta medicinos gydytojo Ewan Cameron ir chemijos (1954) bei taikos (1963) Nobelio premijų laureato Linus Pauling.

Šioje knygoje yra duodami rezultatai įvairių kliniškų bandymų, kur buvo vartojami vitamino C ir E priedai. Dauguma studijų parodė vitamino C veiksmingumą apsaugojant ir gydant nuo vėžio.

Mayo Clinic studija buvo priešinga, parodydama jog vitaminas C yra neveiksmingas prieš vėžį. Tačiau reikia atkreipti dėmesį, kad Mayo studijoje dalyvavę pacientai gavo dideles

dozes chemoterapinių vaistų, vitamino C 10 gramų per dieną tik 75 dienas. Taigi jų imunitetas buvo jau pažeistas chemoterapijos, o mirtys kaip tik ir įvyko nustojus duoti vitaminą C. Autoriai galvoja, jog vitaminas C sužadina imuninę sistemą ir kitus apsaugojimo mechanizmus ir tokiu būdu padidina atsparumą ne tik prieš užkrečiamas ligas bet netgi ir prieš vėžį.

Autoriai tvirtina, jog širdies ir kraujagyslių ligos (širdies smūgis, apopleksija, apytakos ligos) gali būti net visiškai išgydomos, imant tinkamą dozę vitamino C. Arteriosklerozės tyrinėtojai yra suradę, jog pirmas

žingsnis yra arterijos sienelės lūžis ypatingos įtampos vietoje dažniausia arti širdies, kur pulsas yra stiprus. Arterijos yra sustiprintos proteino kolageno pluošto. Kolegenas yra sintetizuojamas tik per vitaminą C. Turint pakankamai vitamino C pagaminama daug kolageno ir arterijos yra stiprios. Trūkstant vitamino C, atvirkščiai, kolageno pagaminama mažai ir kraujagyslių sienelės pasidaro silpnos.

Autoriai rekomenduoja vitamino C dozę tarp 10 ir 20 gramų per dieną ir vit. E dozę 1 gramą per dieną.

Šią knygą galima surasti bibliotekose ir galima ją nusipirkti iš leidėjo, jam nušunčiant \$11.95 ir prašant "Cancer ant Vitamin C", šiuo adresu: Camino Books, P.O. Box 59026, Philadelphia, PA 19102.

S. Šimoliūnas

PARENGIMAI

1994 M.

• KOVO 5 & 6 d. – Žaibo Dienos Vakaras – loterija "Reverse Raffle", sporto varžybos, etc.

• KOVO 26 d. 7 v.v. Šv. Kazimiero lit. mokyklos choro Pavasarinis koncertas, Dievo Motinos salėje.

• BALANDŽIO 10 d. Atvelykio stalas – Šv. Jurgio parapijos salėje 11:30 ryto.

• BALANDŽIO 17 d. 4 v. p.p. Jungtinio choro Toronto "Volungės" ir "Dievo Motinos" Religinis koncertas, D.M. parapijos šventovėje.

• BALANDŽIO 23 & 24 d. d. Š. Amerikos Lietuvių 1994 m. Jaunučių Krėpšinio Pirmenybės Clevelande. Rengia LSK ŽAIBAS

• GEGUŽES 15 d. Aldonos Stempuženės koncertas.

• GEGUŽES 30 d. Memorial day – apeigos – mišios – pusryčiai rengia Katalikų karo veteranų postas 613 Šv. Jurgio Parapijoje 8:30 ryto.

• LIEPOS 17 d. Šv. Jurgio parapijos gegužinė pradž. 11:30 ryto Šv. Jurgio sodyboje.

• LAPKRIČIO 13 d. Šv. Jurgio Rudens Festivalis 11:30 – 3:30 p.p.

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje pradž. 9:30 v.v.

Gruodžio 21 d. Clevelande aktorė Virginija Kochanskytė deklamavo daugelio lietuvių rašytojų poeziją. Nuotraukoje aktorė su rengėjais. Kęstutis ir Salomėja Šukiai, V. Staškus, aktorė V. Kochanskytė ir V. Apanius. V. Bacevičiaus nuotr.

LITUANICA COMMERCE & CARGO INC.

Pigiai ir patikimai siunčia siuntinius ir didesnius krovinius į Lietuvą.
kainos laivu – iki 100sv. – 67¢-1 sv. minimum \$20
virš 100 sv. – 57¢-1 sv.

Organizacijoms virš 1000 sv. – tik 47¢ - sv.
AIR CARGO – iki 40 sv. – \$2.65 -1 sv. min. \$30
virš 40 sv. – \$2.45 -1 sv.

Amerikietiško maisto rinkinys 42 sv. tik \$69.

Pinigai persiunčiami doleriais.

Siuntinius siųskite per UPS adresu:

LITUANICA C & C INC.

6607 S. PULASKI Rd. CHICAGO IL 60629

Tel. 1-312-585-8700,

Fax 1-312-585-8922

Prezidentas Gediminas Zaremba

Skaitykite ir platinkite
DIRVA

CLEVELANDE ir apylinkėse**VASARIO 16-OSIOS
MINĖJIMAS
CLEVELANDE**

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 76-ųjų metų sukaktis bus minima sekmadienį, vasario mėn. 13 d., sekančia tvarka:

10:00 val. ryte Šv. Mišios Dievo Motinos parapijos bažnyčioje. Prieš Mišias – vėliavų pakėlimas prie Laisvės paminklo.

10:30 val. Sv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje.

4:00 val. p.p. – Iškilmingas minėjimas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Kalbą pasakys visuomenininkė, Lietuvos Misijos prie Jungtinių Tautų patarėja, GINTĖ DAMUŠYTĖ.

Meninę dalį atliks solistė Virginija Bruožytė – Mulio-lienė, akompanuos muz. Roma Bandzienė.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available – worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO E. EUROPE**

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER
35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

atlanta IE, Inc.

AIR CARGO

SIUNTINIAI LAIVU

MAISTO SIUNTINIAI

PINIGŲ PERSIUNTIMAS

VISA TAI GREITAI IR SAUGIAI PRISTATYSIME (LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, RUSIJĄ, BALTARUSIJĄ IR UKRAINĄ)

2719 West 71 Street, Chicago, IL, 60629
(312)434-2121 ; 1-800-775-SEND

MŪSŲ SKYRIAI:

636 East 185th Str., Euclid, OH, 44119
tel. (216)481-0011

447 Correy Ave, St. Pete Beach, FL, 33706
tel. (813)363-7700

85-17 101 Str., Richmond Hill, NY, 11418
tel. (718)441-4414

**JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga**

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Federal Savings Bank

PRAŠAU APLANKYTI MŪSŲ BANKĄ

HOME FEDERAL didžiuojasi būdama dalis jūsų apylinkės

Nuo 1911, HOME FEDERAL padėjo tokioms šeimoms kaip jūsų gauti geromis sąlygomis paskolas ir patarnavimus finansinėse operacijose.

HOME FEDERAL siūlo šiuos patarnavimus:

- Aukštas palūkanas už santaupas
- Čekių santaupas
- Namų paskolas
- Paskolos namų remontams
- ir kitas paskolas labai palankiomis sąlygomis.

HOME Federal Savings Bank

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Darbo valandos:

Pirmadienio – ketvirtadienio	9:00 – 4:00
Penktadienį	9:00 – 6:00
Šeštadienį	9:00 – 2:00

Telefonas 529-3059

Rose Marie Balogh, Branch Manager

FDIC INSURED

EQUAL HOUSING LENDER

Įėjimas – \$ 3 dol. auka išlaidoms padengti, vaikams nemokamai. Visi Clevelando ir apylinkių lietuviai yra kviečiami skaitlingai dalyvauti. Organizacijos yra prašomos dalyvauti su vėliavomis.

Rengia ALT Skyrius ir
LB Apylinkė

D E M E S I O
KELIAUOJAMS I LIETUVĄ SILOME
PATOŲ IR GERIAUSIOMIS
KAINOMIS SKRYDĮ
CLEVELAND – HELSINKI – KAUNAS
Per ATLANTA: FINNAIR ORO LINIJA
HELSINKI – KAUNAS: AIR LITHUANIA

RITA STAŠKUTĖ

831 - 5530

1-800-366-9980

FAX 216-831-5028

BORN TO TRAVEL

26949 Chagrin Blvd. • Suite 103
BEACHWOOD, OH 44122

Skaitykite ir platinkite
DIRVA

LIETUVIŲ PENSININKŲ
metinis susirinkimas įvyko sausio 13 d. Lietuvių namų salėje. Jame dalyvavo virš 50 narių.

Svarbiausias susirinkimo reikalas – išrinkti ateinantiems metams valdybą. Pirmininkaujant J. Malskiui ir sekretoriaujant J. Kazlauskui taip ir buvo padaryta. Prie bu-

vusios dabartinės valdybos, kuri veikė labai gerai, susirinkimas pridėjo tik vieną naują narį – Joną Balbatą. Dabar pilną valdybą sudaro: J. Balbatas, S. Butrimas, N. Čečienė, Z. Dučmanas, J. Kazlauskas, S. Mačienė, J. Malskis ir V. Staškus.

Patarnavimas Jūsų elegantiškam stiliui...

Normandy Party Center

Leiskite mūsų kulinarijos specialistams sukurti puikų vestuvinį balių ar kitokios paskirties vaišes

585-5850

Skambinkite nemokamai paragauti mūsų maistą!

30310 Palisades Pkwy.

Wickliffe, OH 44092

Pilnas patarnavimas mūsų salėje arba pristatoma į kitas vietas

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street • Cleveland, OH 44119

481-6677

DARBO VALANDOS

antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį * 9:00 vr – 4:00 pp *
penktadienį * 9:00 vr – 6:00 pp * šeštadienį * 9:00 vr – 12:00 pp *
sekmadienį parapijoje * 11:00 vr – 12:00 pp *

* Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000 *

MATAS REALTORS

NORMLS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

Iš visur apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

kasdien krinta, vis dažniau vyksta mainų prekyba, valdžia algas dažnai moka ne pinigais, bet miltais, cukrumi, riebalais. Tokiose sąlygose kai kurie turtėja, kiti skursta, ypač pensininkai. Sankcijų paliestos prekės ateina per Bulgariją, Albaniją, Graikiją.

Gruodžio 19 d. Serbijoje buvo renkamas 250 vietų parlamentas. Apie 8 procentus balsų gavo nauja Serbijos Vienybės partija. Ją įsteigė užsieniuose pagarsėjęs Zeljko Raznjatovic, populiariai vadinamas "Arkanu". Tuo vardu jis žinomas tarptautinėms žmogaus teisių grupėms ir tribunolams, kurie sudarinėja karo nusikaltėlių sąrašus. Arkanas tvirtina žurnalistams niekad nematęs jokių karo nusikaltimų. Jis tik kovoja už šventąją serbų žemę, už serbų ortodoksų bažnyčią, už taiką bei serbų vienybę. Stebėtojai skelbia, kad skirtumai tarp dešiniųjų serbų partijų ir tėra tik pasirinkimas: kuris vadas yra "geresnis" serbas; kuris daugiau myli savo tėvynę; kuris padarė daugiau nuostolių priešams. Sklinda gandai, kad Arkanas savo priešų lavonų nekasa į žemę, bet bando juos šaudyti ant tiltų, nuo kurių lavonai lengvai sumetami į upę. Taip daroma ypač tuo atveju, jei ta upė plaukia į priešo (kroatų ar bosnijiečių) žemę.

Kitas panašus serbų politikas yra Vojislav Seselj, vadovaujantis Radikalų partijai, kuri atskilo nuo Serbijos prezidento Slobodano Miloševićiaus SPS, Serbijos So-

cialistų Partijos.

Rinkimuose gerai pasirodė ir tapo prezidentui nemaža kliūtimi Serbijos demokratinė Opozicija. Teks ieškoti kompromisų, sudarant naują vyriausybę, nes niekas neturi aiškos daugumos. Prezidentui parankiausias koalicijos partneris liko Jugoslavijos Komunistų Judėjimas, nes tai partijai vadovauja prezidento žmona Mirjana.

Graikija protestuoja Europos Bendrijos nutarimą užmegzti diplomatinis ryšius su Makedonija, nes Graikija irgi turi tuo pačiu vardu vadinamą seną provinciją, buvusią karalystę, garsaus senovės karvedžio Aleksandro Makedoniečio tėvynę. Gruodžio 16 d. Britanija, Vokietija, Italija ir Danija pripažino tą naują valstybę, o kitos Bendrijos narės pažadėjo tai padaryti vėliau. Graikijos vyriausybei reikalaujant, ta nepriklausoma valstybėlė Jungti-

nėse Tautose įregistruota kaip "Buvusioji Jugoslavijos respublika Makedonija". Europos valstybės turi vilčių, kad Makedonija netaps nauju karo veiksmų židiniu, nes tai galėtų į karą įtraukti kaimynines Graikiją ir Bulgariją.

Serbijos balsuotojams nelengva buvo pasirinkti už ką balsuoti, nes visos politinės partijos sutaria dėl pagrindinio klausimo. Visos žada sukurti "Didžiąją Serbiją", kuri susidėtų iš buvusios Jugoslavijos Serbijos,

"Dirvos" bendradarbis, Anicetas Bundonis lankydamasis Chicagoje, turėjo pokalbį su Chicagos tautininkais, bei "Dirvos" bendradarbiais. Pabuvęs Chicagoje Kalėdų šventes ir N. Metus praleido Lietuvoje. Į Clevelandą žada grįžti sausio 20 d. ir dirbti Dirvoje.

Pirmoje eilėje iš dešinės: Mečys Valiukėnas, Petras Buchas, Anicetas Bundonis, Juozas Žygas, Teodoras Blinstrubas.

Antroje eilėje: Vaclovas Mažeika, Antanas Juodvalkis, Oskaras Krėmeris, Vladas Vijeikis, Stasys Briedis, Dr. Leonas Kriaučeliūnas.

Montenegro ir visų dabar serbų karių valdomų apskrčių Kroatijoje, Bosnijoje. Tai būtų valstybė su 11 milijonų gyventojų.

TRUMPAI:

- Rusijos gynybos ministeris paskelbė, kad iki šių metų pabaigos rusų karinės jėgos bus sumažintos iš 2.3 mil. kareivių iki 2.1 mil.

- Teisingumo departamentas paskelbė, jog daugiausia žmogžudysčių, pagal gyventojų skaičių, įvyko Gary, Indianoj, kur pernai nužudyta 110 žmonių.

- Kroatijos prezidentas Franjo Tudjman pagrasino atsiųsias kariuomenę į Bosniją padėti gintis ten gyve-

nantiems kroatams, kuriuos persekioja musulmonai.

- Valstybės departamentas patvirtino, kad Šiaurinė Korėja sutiko įsileisti tarptautinius inspektorius į septynias savo branduolines laboratorijas. Š. Korėjos valdžia vis dar nesutinka atidaryti inspektoriams dviejų reaktorių durų.

- Anglijos Canterbury arkivyskupas netikėtai aplankė pietiniame Sudane gyvenančių krikščionių vietas. Čia jau daug metų juodieji sudaniečiai kovoja prieš Sudano valdžią. Ši įsakė kraštą apieisti britų ambasadoriui. Britanijos vyriausybė paprašė Sudano ambasadorių irgi išvažiuoti.

A. A.

ERIKAI ŠERNIENEI

negrįžtamai iškeliauvus Amžinybėn, jos dukrą ALDONĄ ŠVARCIENĘ, žentą buvusį Tautinės Sąjungos pirmininką Dr. POVILĄ ŠVARČĄ su šeima ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame

*Dirvos Redakcija
ir Vilties Draugija*

A. A.

ERIKAI ŠERNIENEI

mirus, mūsų mielus kaimynus, dukrą ALDONĄ ir jos vyrą Dr. POVILĄ ŠVARČUS su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liudime

*V. ir J. Čekanauskai
A. ir B. Grinciai
A. ir R. Pavasariai
Al. Pažiūrienė
J. ir Gr. Raibiai
Al. ir I. Tumai*

A. A.

ERIKAI ŠERNIENEI

Amžinybėn iškeliauvus, jos dukrai ALDONAI ŠVARCIENEI, žentui dr. POVILUI ŠVARČUI ir visai jų šeimai reiškiame gilią užuojautą

*Jonas ir Anelė
Gumbelevičiai*

Clevelando skautų Vyčių surengtose Kūčiose dalyvavo ir keli svečiai iš Lietuvos, tai Butautytė ir Lietuvos Atletų klubo pirm. V. Zimeris.

Iš kairės V. Zimeris, G. Kudukienė, S. Knistautienė, I. Butautytė, V. Petukauskas, E. Nainienė, V. Bacevičiaus nuotr.